

bservant 23

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 17, 27 februari 1997

Belgische popster studeert rechten in Maastricht. Zie pagina 20 (foto Franco Gori)

Commissie Drenth ruilt oude systeem van gewogen loting in 'Laat scholieren met goede cijfers zonder loting toe'

Aankomende studenten die aan de middelbare school goede eindexamencijfers halen, moeten automatisch toegelaten worden aan studies met een studentenstop. De helft van het aantal plaatsen bij zulke studies moet voor hen gereserveerd worden.

Dat staat in het advies van de commissie Drenth over de toelating tot studies met een numerus fixus. Eén op de tien beschikbare plaatsen moet volgens de commissie toegewezen worden aan aanstaande studenten met werkervaring in het vak waarin ze willen studeren. De overblijvende veertig procent van de plaatsen wordt verloot.

Minister Ritzen gaat dit advies in het kabinet bespreken, maar zei in een eerste reactie alvast dat hij "op heel veel punten een goed gevoel had" bij het rapport. Uiterlijk in mei wil hij met een wetsvoorstel komen op grond waarvan zo snel mogelijk een toelatingsstelsel ingevoerd kan worden dat op het advies van Drenth gebaseerd is.

Dit toelatingsstelsel moet in de plaats komen van de geldende methode van de 'gewogen' loting. Die geeft studenten met hoge eindexamencijfers iets meer kans op toelating dan anderen. Dit systeem kwam afgelopen zomer in op-

spraak toen de scholiere Meike Vernooy ondanks een gemiddeld eindexamencijfer van 9,6 uitgeloot werd voor de geneeskunde-studie aan de Rotterdamse Erasmus Universiteit. De 'affaire-Vernooy' zette minister Ritzen aan werk te maken van de lotingskwestie. Een commissie onder leiding van dr. P.J.D. Drenth, hoogleeraar aan de Vrije Universiteit, moest hem van advies dienen.

De commissie heeft gezocht naar een methode waardoor studenten "het lot meer in eigen hand krijgen". Tegelijk wilde zij dat iedereen met een vwo-diploma een kans op toelating houdt. In het stelsel dat uit die twee eisen voortvloeit, kunnen studenten hun kans op toelating beïnvloeden door goede cijfers te halen. Drenth denkt dat een gemiddeld examencijfer van 7,3 of 7,4 genoeg zal zijn. Scholieren met lagere cijfers krijgen minder kans op toelating dan ze nu hebben, maar kunnen altijd nog via -ongewogen- loting binnenkomen.

Het aantal loters zal kleiner zijn dan nu. Ten eerste kunnen aspirant-studenten die niet de goede examenvakken in hun vwo-pakket hebben niet langer meeloten. Dit deel van Drenth's advies werd al eerder bekend; Ritzen heeft het al uitgewerkt in de vorm van een wetsvoorstel. Daarnaast stelt de commissie voor aankomende studenten voortaan maar twee

keer te laten meeloten. Zo wordt voorkomen dat er een 'stuwmeer' van herkansers ontstaat. Die kunnen zich volgens Drenth beter snel gaan richten op een andere studie.

Wie noch op grond van examencijfers noch via loting toegelaten wordt, kan zich beroepen op werkervaring. Om die te beoordelen moet er volgens de commissie-Drenth een landelijke commissie komen met vertegenwoordigers van de universiteiten.

De lotingskwestie speelt vooral bij ge-

neeskunde. Daar meldden zich deze zomer 5400 scholieren voor 1750 plaatsen. Aan de universiteiten moest verder geloot worden voor tandheelkunde, diergeneeskunde en enkele biomedische opleidingen. In het hbo bestaan drieëntwintig stops, maar aan veel opleidingen met zo'n stop kan uiteindelijk toch iedereen worden geplaatst.

HOP, Hanne Obbink

(Voor reacties zie pagina 6-7)

Ondernemingsraden hebben de voorkeur

De universiteit moet kiezen voor een model met ondernemingsraden en aparte studentenraden. Dat vinden de huidige medezeggenschapscommissies (MC) van de faculteiten en de algemene diensten, samen met het georganiseerd overleg (GO), waarin de vakbonden vertegenwoordigd zijn. Hun standpunt is vastgelegd tijdens een gezamenlijke conferentie op 20 februari. Volgens de MC's en het GO kennen ondernemingsraden duidelijker bevoegdheden en een betere geschillenregeling dan de medezeggenschapsraden die de MUB eveneens mogelijk maakt. Bovendien zijn in een ondernemingsraadsmodel de belangen

van het personeel het beste gewaarborgd, vindt men. Wel achten de MC's en het GO het van belang dat de ondernemingsraden en de dan noodzakelijke aparte studentenraden regelmatig gezamenlijk zullen vergaderen.

Met hun pleidooi voor invoering van de wet op de ondernemingsraden aan deze universiteit staan de MC's en de vakbonden tot op heden alleen. Alle andere organen die zich over de kwestie hebben uitgesproken, kiezen voor een 'ongedeelde' medezeggenschap waarin personeel en studenten gezamenlijk de medezeggenschapsraden bevolken. (WB)

3

MUB-panel

5

Scriptie over postmoderne romans

7

Niemand is echt blij met de commissie Drenth

9

Oorlogje rond collectieve autoverzekering

10-11

Relatiemarketing: de klant hoort altijd koning te blijven

18

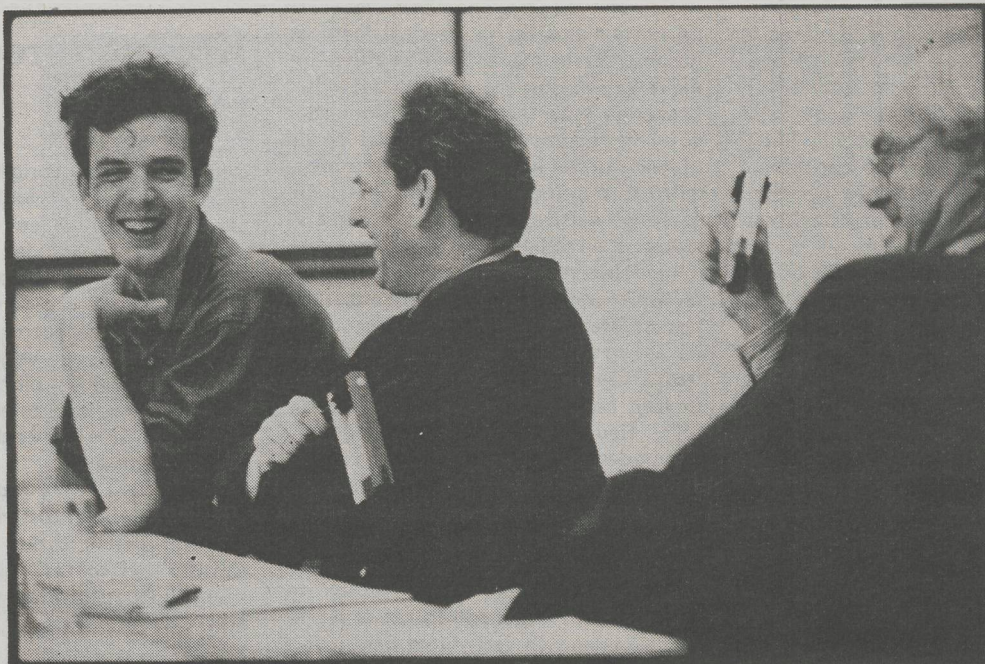
Rauwe aubergine uit de oven

LSVb-voorzitter: "Over vier jaar wordt MUB weer afgeschaft"

Toeters en ratels bij MUB-panelwedstrijd

De MUB als Lingo-achtig volksvermaak, zo zal nog nauwelijks iemand de nieuwe wet van minister Ritzen bekeken hebben. Twee studentenbonden deden dat wel, en organiseerden vorige week donderdag een panelwedstrijd. Compleet met toeters en ratels.

Het streven was sympathiek: hoe werkstelligen we dat de universitaire gemeenschap, en vooral de studenten, op de hoogte zijn van de aanstaande veranderingen in het universitaire bestuur. En dus verzonden de juridische studievereniging Rechtstreeks en NSEM iets ludieks: een panelwedstrijd, waarin een aantal bestuurders en studentvertegenwoordigers getoetst werd op de aanwezige kennis van de nieuwe wet op de modernisering van de universitaire bestuursorganisatie, zoals de MUB voluit heet. Echt makkelijk waren de vragen niet: 'De raad van toezicht heeft zes goedkeuringsbevoegdheden; noem er drie.' was er zo een waarbij toch wel enige actieve kennis verondersteld werd. Of: 'Uit hoeveel personen bestaat de landelijke geschillencommissie en door wie worden ze gekozen?'; ook al zo'n hersenkraker. Daarin lag meteen de beperking van deze middag: het was vooral leuk voor de ingewijden die de antwoorden al zo ongeveer wisten. Los van de lol die het publiek had als de rector of een ander panellid weer eens te vroeg of te laat in het rubberbolletje van zijn toetertje kneep. Iets wat overigens niet te vermijden was, omdat het panel net als het publiek de vragen voor zich had liggen en dus al over de antwoorden had kunnen nadenken. Zodat er per slot van rekening niet zozeer kennis als wel reactiesnelheid werd getoetst. Het leverde spelmans menig wanhopig mo-

Draaien maar heren (foto Philip Driessen)

ment op, als beide teams zich weer eens op precies hetzelfde moment luidruchtig meldden.

In de pauze klonk hier en daar een klacht van mensen die vooral hadden gehoopt eindelijk eens wat uitleg over de MUB en haar consequenties te krijgen. Opmerkingen als "Wat je niet wist, weet je nu nog niet", en "waarom de MUB zoveel slechter is dan de huidige structuur snap ik nog steeds niet, maar ik heb wel gelachen", lieten zien dat de bijeenkomst zijn doel voorbij dreigde te schieten. Na de pauze, toen de quizattributen waren ingeleverd en er ruimte kwam voor iets beschouwer uitspraken naar aanleiding van een aantal stellingen, nam het informatieve gehalte toe. Rector Cohen kreeg de gelegenheid opnieuw uit te leggen dat wat hem betreft de MUB twee voordelen heeft: de afschaffing van de vakgroep en de opheffing van het begrotingsrecht van de raden. Het eerste punt speelt in Maastricht geen rol, want erg mach-

tig was de vakgroep hier niet, terwijl het tweede vooral in tijden van bezuinigingen geldt. Dan zijn raden immers niet in staat de eigen belangen te overstijgen en moet het bestuur onpopulaire maar broodnodige maatregelen nemen, meent hij.

"Cohen gaat altijd uit van goede bestuurders en slechte raden", verzuchtte LSVb-voorzitter Christel Grimbergen daarop. Maar de studenten treffen over het algemeen geen blaam voor alles wat in het heden en verleden slecht ging. Integendeel, betoogde geneeskundedeceaan Nieuwenhuijzen Kruseman: studenten leveren in de raden en commissies altijd uitstekende bijdragen en tonen een grote inzet.

Waar zijn de bestuurders dan bang voor?, vroeg een student in de zaal. Niet voor de studenten, maar voor de medewerkers, onthulde Cohen. Hetgeen, zo kon de toehoorder concluderen, weer eens het wrange punt illustreerde dat de studenteninvloed door de MUB danig vermin-

derd wordt, niet zozeer omdat dat zo noodzakelijk is, maar vooral omdat men het (wetenschappelijk) personeel wil kortwieken. Dat zou in de raden veel te veel zijn eigen wijkeltjes zitten te beschermen.

Voor het overige werd er veel geruststellends beweert op deze middag. De nieuwe toekomst onder het MUB-regime zal bij veel faculteiten nauwelijks van de huidige toestand te onderscheiden zijn, vond de (overigens vooral vanwege zijn felle oppositie tegen het wetsontwerp ingehuurde) Delfts-Rotterdamse hoogleraar Jan Koolhaas. De aanwezige bestuurders beaamden dat: vooaar hun besluiten zullen ze altijd draagvlak moeten organiseren, MUB of niet. En ook Christel Grimbergen had nog een leuke uitsmijter: "Ik verwacht eigenlijk dat de MUB, die een slechte wet is, over vier jaar weer wordt afgeschaft."

Wammes Bos

Coalitie ziet weinig in verplicht vak filosofie

Er is weinig kans dat filosofie een verplicht vak wordt in een van de nieuwe 'profielen' van het vwo. De universiteiten sloten zich onlangs aan bij de filosofenlobby, maar geen van de paarse fracties wil het vak verplicht stellen.

Vorige week vrijdag ging het kabinet akkoord met invoering van de nieuwe examenpakketten of profielen in het voortgezet onderwijs, per augustus 1998. Vast staat nu dat scholieren bij het begin van de vierde klas een keus moeten maken uit vier profielen. Maar de exacte samenstelling van de pakketten is binnenkort nog inzet van een laatste Kamerdebat. Daarna pas zal staatssecretaris Netelembos het wetsontwerp afronden.

De kwestie 'filosofie of CKV-2' is een van de laatste punten waarover gediscussieerd wordt. CKV-2 staat voor het nieuwe vak "culturele en kunstzinnige vorming" dat tot nu toe genomineerd is als verplicht vak in het profiel cultuur en maatschappij.

Een lobby van filosofen, andere wetenschappers en sinds vrij kort ook de vereniging van universiteiten keerde zich echter tegen dit als soft beschouwd vak. Wijsbegeerte, met onderdelen als ethiek en argumentatieleer, zou een betere basis bieden voor vervolgonderwijs.

De paarse fracties zien echter weinig in een verplicht vak filosofie. Alleen het CDA kiest radicaal voor dit schoolvak. (HOP)

Studenten werven in Azië

Vier universiteiten gaan vanuit Hong Kong Aziatische studenten werven. De universiteiten van Utrecht, Leiden, Groningen en Amsterdam mikken op enkele tientallen studenten uit China, Taiwan, Japan en Indonesië. In deze landen is volgens de vier veel belangstelling voor masterprogramma's van Nederlandse rechten- en economiestudies. (HOP)

Opnieuw pleidooi vijfjarige bèta-opleidingen

Alle Nederlandse opleidingen natuur- en sterrenkunde moeten weer officieel vijf jaar gaan duren. De wettelijk opgelegde vierjarige cursus bij de algemene universiteiten is te zwaar en te smal; dat schrikt studenten af. Afgestudeerden worden in het buitenland vaak niet voor vol aangezien. Dat zegt de commissie die de opleidingen in internationaal perspectief moest beoordelen, in opdracht van de VSNU. (HOP)

Experiment elektronisch blokboek

De faculteiten cultuurwetenschappen, gezondheidswetenschappen en economie gaan er misschien volgend jaar mee experimenteren. Bij geneeskunde zijn ze al begonnen. Studenten konden in blok 1.4 gebruik maken van een elektronisch blokboek.

Bij het experiment beschikten de studenten naast het normale blokboek over een elektronische versie, waarbij de tekst dus opgeroepen kan worden op het scherm. Bert Schutte, lid van de adviescommissie rond het elektronisch blokboek, zegt vooral te willen weten of er wel gebruik is gemaakt van het nieuwe alternatief. Hij vermoedt dat de drempel tot het gebruik van internet voor sommige mensen nog te hoog is. "Er bestaat tussen studenten een groot verschil in attitude ten opzichte van een computer en in de handigheid ermee om te gaan."

Om te voorkomen dat de ervaren computeraars bevoordeeld zouden worden werd voor het experiment een elektronische kopie van het normale blokboek gebruikt. De mogelijkheden die internet biedt, zoals het gebruik van beeld en geluid, werden dus niet optimaal benut. In de toekomst zullen studenten mogelijk een veel aantrekkelijker versie van het blokboek tot hun beschikking krijgen, waarin gewerkt wordt met (bewegende) afbeeldingen en korte filmpjes.

Om de mening van de gebruikers te peilen, is aan het einde van het blok een enquête onder de studenten gehouden. Aan de hand van de uitslag daarvan moet eerst bepaald worden of er verder gewerkt wordt op 'het net'. (NVU)

'Schools of education'

Universiteiten en hogescholen moeten hun lerarenopleidingen bundelen in 'schools of education'. Studenten die geen vwo-diploma hebben of een verzawaard havo-programma hebben afgerond, mogen niet worden toegelaten tot deze nieuwe instituten. Dat advies krijgt de Algemene Onderwijsbond (AOB) van de commissie Onderwijs 2010. De AOB had deze commissie ingesteld om een toekomstvisie voor het onderwijs te geven. (HOP)

Dringen om plek in eerste of eredivisie

Faculteit met zwak onderzoek moet straks buikriem aanhalen

Wie geen onderzoekscholen met topwetenschappers in huis heeft, zal de broekriem moeten aanhalen. Dat is de keerzijde van de stimulering van 'goed' en 'uitstekend' onderzoek waarover op dit moment landelijk afspraken worden gemaakt. Faculteiten die volledig buiten de prijzenpot vallen, zullen al gauw één op de twintig arbeidsplaatsen moeten schrappen. Troost: een faculteit die klappen vreest, kan nu nog ingrijpen.

Goed nieuws daagt er voor erkende toponderzoekers binnen de universiteiten. In totaal gaan de universiteiten voor hen tweehonderd miljoen gulden per jaar vrijmaken. De helft van dat geld dient voor een landelijke eredivisie van absolute toppers; met de andere honderd miljoen wordt per universiteit een kweekvijver van subtoppers gevormd. De kandidaten voor beide categorieën staan al te trappelen.

De beloning van goed onderzoek met deze miljoenenpremies is het gevolg van een akkoord dat de universiteiten (VSNU) en de onderzoekorganisatie NWO afgelopen zomer, onder druk van minister Ritzen, heb-

ben gesloten. De praktische uitwerking van dat akkoord is vrijwel afgerond. Daardoor is nu in grote lijnen duidelijk aan welke eisen kandidaat-toppers of -subtoppers moeten voldoen.

Voor de landelijke 'eredivisie' gelden uiteraard de strengste eisen. Kandidaten moeten een erkende onderzoekschool (of een deel daarvan) zijn en ze moeten zeer hoog gescoord hebben in landelijke onderzoeksbeoordelingen. In totaal zal het gaan om tien tot twintig toppers, met een behoorlijke spreiding over de vakgebieden. De selectie komt in handen van een brede internationale commissie, maar NWO zal misschien zelf al een voorselectie maken. Opvallend is dat de universiteiten ook voor deelname aan de kweekvijver of 'eerste divisie' vooral willen kijken naar bestaande onderzoekscholen. Alleen in vakgebieden die nog nauwelijks zulke scholen kennen wordt daarop een uitzondering gemaakt - mits daar goed beoordeeld onderzoek te vinden is.

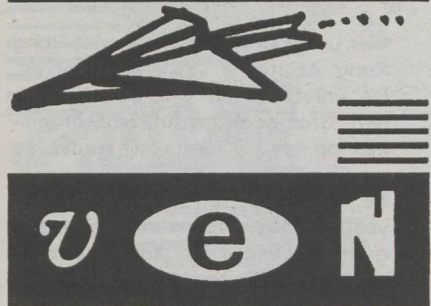
Over een paar details waren de VSNU en NWO het dezer dagen nog steeds niet eens. Een belangrijk punt is de vraag of kandidaten voor de 'eredivisie' zichzelf mogen voordragen, of dat de universiteitsbesturen hen naar voren moeten schuiven. De VSNU tilt zwaar aan het laatste.

NWO doet liever zaken met onderzoeksleders.

Duidelijk is al dat het budget van tweehonderd miljoen gulden per jaar opgebracht moeten worden door de universiteiten zelf. Volgens een berekening van de VSNU gaat het om 8,5 procent van hun onderzoeksgeld - of ruim vijf procent van het totale budget dat de universiteiten van Ritzen krijgen. De helft daarvan wordt per universiteit herverdeeld, de andere helft komt in de landelijke pot. Een universiteit die geen enkele plaats in de eredivisie weet te verwerven, zal dus twee tot drie procent van zijn reguliere budget verliezen. Voor zwakke faculteiten kan de schade dubbel zo groot worden: wie volledig buiten alle prijzen valt, verliest gemiddeld vijf procent van zijn budget - of een op de twintig arbeidsplaatsen. Bij een bètafaculteit die zwaar op onderzoekstaken leunt, kan de schade nog hoger uitvallen. De klappen worden wel door de tijd verzacht. De twee prijzenpotten worden in vijf jaar geleidelijk gevormd. En door de traagheid van de selectieprocedure zal het circus niet eerder starten dan in 1999. Een faculteit die klappen vreest, kan nu al actie ondernemen.

HOP, Frank Steenkamp

Brieven

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Verhuizing psychologie

Op 6 januari j.l. verhuisde de Commissie Psychologie van het knusse keetje op de noordelijke parkeerplaats bij de Universiteitssingel naar een nieuwe tijdelijke behuizing aan de Dr Tanslaan 10. Dat was op het oog een eenvoudige onderneming, want er moest maar driehonderd meter worden overbrugd. Het nieuwe gebouw was al op 1 december opgeleverd, dus er was ondanks de feestdagen tijd genoeg geweest om het interieur verder af te werken. Aan de voorbereidingen hiervan was dan ook een half jaar serieus gewerkt en wij dachten dat alles tot in de puntjes geregeld was.

Toen ik de eerste ochtend mijn nieuwe werkplek betrad, moest ik bekennen dat het er vrolijk, licht en ruim was. De ongewassen ramen en de barst in een van de ruiten deden daar gelukkig niet veel aan af. In de kamers lag prettige vloerbedekking en in mijn kamer stond mooi meubilair. Maar bij nader inzien waren er heel wat kleine ongemakken. De liften waren nog niet goedgekeurd en mochten niet door ons gebruikt worden, de loopbrug naar de Uns. was nog niet gereed, het bestelde kopieerapparaat was niet op tijd geleverd, in de nog niet ingerichte keukentjes ontbrak zelfs nog het water, her en der lagen plafonds open, er was niet overal verlichting en bewegwijzering of naambordjes waren afwezig. En het luchtverversingssysteem was nog niet uitgetest. Wij konden onze vergaderkamer dan ook niet gebruiken door de verstikkende hete lucht die er naar binnen werd geblazen.

Maar wij hielden moed: een verhuizing brengt altijd ongemak. Dus trappelden wij vanaf het vierde nivo acht trappen naar beneden om buitenom door sneeuw

en ijzige koude een kopietje te maken in de Uns., onze post te halen of een broodje te kopen. Bij terugkomst bleek de trap dan soms ineens bij de tweede, derde of vierde verdieping afgezet met een lintje, met iedere keer een nieuwe boodschap: 'geen doorgang', 'nat' of 'niet betreden s.v.p.'. Je trippelde dan maar weer terug en probeerde binnen 't gebouw via de noodtrappen je weg te vinden. Ook die bleken soms afgesloten. Hoezo vluchtweg? Studenten die het Computerlandschap zochten, raakten verdwaald. Wel kregen wij een uitstekende conditie en werden keien in het vinden van sluiptrouwen.

Nu denk je in zo'n eerste week: volgende week zal alles wel een beetje op orde zijn. Dus je bepaalt de openingsborrel op 22 januari. Na circa anderhalve week mochten wij gebruik maken van de liften, maar er vonden nog steeds verhuizingen plaats. Immers Psychiatrie, Neurologie en Geneeskunde moesten het gebouw nog betrekken. De liften werden dan ook geconfisqueerd door verschillende, niet met elkaar communicerende verhuisondernemingen. Wie met een partij meubels geen raad wist, dropte die maar op nivo vier, want daar leek ruimte genoeg. Maar er ging méér mis. Het kopieerapparaat dat na twee weken arriveer-

de, paste niet naast het speciaal daarvoor geconstrueerde meubel en de koffieauto-maat voor de studenten paste niet in het keukentje waar er een waterontharder voor was geplaatst. Hoe we alles op de openingsborrel hebben weten te verdoezelen, is me nog steeds een raadsel. De catering heeft zich moeten behelpen met water uit de toiletruimtes...

Inmiddels zijn we ruim zes weken verder en het ergste hebben we overleefd, denk je dan. Maar afgelopen vrijdag stond ik op het punt om naar een vergadering te vertrekken, toen er plotseling vier heren in mijn kamer stonden. "Dame, wij komen nieuwe vloerbedekking leggen", kondigden ze aan. "Kunt u uw even kamer helemaal uitruimen?" Met een voorlichtingsdag in het verschiet weer alles uit- en inruimen, wéér mijn kamer niet kunnen gebruiken en een week de lijmlucht opsnuiven? Dat was wel het laatste waar ik op dat moment op zat te wachten. Woedend en vertwijfeld ben ik vertrokken en heb de deur op slot gedaan. Hoe het nu verder gaat? Ik weet het niet.

Willie Schipper, medewerkster werving en voorlichting, Commissie Psychologie

Klachtenprocedure rechten

In Observant van vorige week werd gesuggereerd dat het volgens StuZa Facultair ontbreekt aan een goede klachten procedure binnen de rechtenfaculteit. Deze conclusie is voorbarig, des te meer omdat het doel van de enquête is te inventariseren in hoeverre studenten op de hoogte zijn van de verschillende klachtenvraaginstaties binnen de faculteit. StuZa Facultair had zelfs een informatieve folder samengesteld om studenten wegwijs te maken.

Daarnaast wil StuZa Facultair uitdrukkelijk middelaar zijn tussen faculteit en studenten. Jammer dus dat Observant schrijft: "Het contact tussen faculteitsbestuur en studenten laat nogal te wensen over, vindt StuZa"

Dorien Willemsse, Voorzitter StuZa Facultair

Nieuw elektronisch uithangbord voor onwetende buitenlanders

Nederland Kennisland

Nederlands onderzoek gaat niet alleen over landbouw of watertechniek. En het is hoog tijd dat men dat ook in India, Japan en Hongarije te weten komt.

Met die opdracht is deze week een voorlichtingscampagne gestart over de 'veelzijdigheid' van 'Nederland kennisland'. Nieuw is een elektronisch uithangbord op Internet, waar tweehonderd bedrijven en instituten zich aanbieden voor internationale samenwerking. De campagne is een initiatief van minister Ritzzen en vier van zijn collega's. Op de Internet-site vindt de onderzoeker uit Tombouctou of Kyoto allereerst een uitgebreid essay over The Netherlands. U weet wel, dat kleine dichtbevolkte landje dat bekend is

van klompen en molens. Maar: er is zoveel meer! Zo hebben de Nederlanders een 'internationale blik', en: zijn er "in dit vlakke landschap geen obstakels die het zicht belemmeren en de geest afleiden." Kortom: wij zijn praktische geesten.

Praktisch op de 'homepage' is vooral de - op alfabet, trefwoord en thema ontsloten- informatie over de tweehonderdvijftig instituten die graag willen samenwerken. Zowel bedrijven (van Akzo tot X-flow) als een groot aantal onderzoekscholen zijn er te vinden. Volledigheid is niet nagestreefd. Zo zitten DSM en de onderzoeksschool ethiek kennelijk wel te springen om internationale contacten, maar de Koninklijke Shell niet. Met een strakke eindredactie is de vrijheid van deelnemende instellingen wel streng beperkt. Van het Biocentrum in Amsterdam

tot het chips-instituut Dimes in Delft, alle informatie wordt volgens hetzelfde stramen aangeboden. En een van de aardigste mogelijkheden van Internet, de 'hyperlink' naar eigen pagina's met nog meer informatie, is achterwege gelaten. Overigens komt er ook een papieren voorlichtingsactie. Er worden brochures verspreid in negen landen. Dat zijn: Hongarije, Tsjechië, Polen, de VS, Zuid-Afrika, Japan, Zuid-Korea, Indonesië en India. De ambassades moeten zorgen dat de informatie bij de juiste 'beslissers' belandt. Die kunnen dan worden doorverwezen naar het Nationaal Steunpunt Nederland Kennisland. En zo moet Nederland weer een woordje mee gaan spreken op de internationale kennismarkt.

HOP, Frank Steenkamp

Galg en rad

Onlangs was ik op een kleine conferentie waar iemand vertelde over zijn onderzoek naar de totstandkoming van DNA-banken in Amerika, waar het genetisch materiaal van bewezen of verdachte criminelen, dat is me niet helemaal duidelijk geworden, wordt opgeslagen. Dat schijnt handig te zijn voor de identificatie van daders van misdrijven. Toen ik 's avonds naar de oppas belde om te horen hoe mijn zoonje het maakte, vertelde die met een lichte paniek in de stem dat hij een ruitje had gebroken. Weliswaar niet met opzet, maar wel een effect van wild en onbesuisd gedrag, waar hij volgens haar in uitblonk. Hij was natuurlijk ook wel lief, en ik mocht best nog een dag weg blijven zo verzekerde zij mij, maar inmiddels zat de schrik er bij mij ook goed in, dus ik besloot van dat aanbod geen gebruik te maken en meteen de volgende dag na afloop van de conferentie terug te reizen. Die nacht deed ik vrijwel geen oog dicht. Nog geen twee en dan al een ruit gebroken. Ik zag reeds voor me hoe hij uiteindelijk in een DNA bank zou belanden.

De discussie met de oppas liep uit op een klassiek meningsverschil over opvoedingsstijlen. Wat zij druk en onhandelbaar vindt, zie ik als ondernemend en energiek, en waar zij vindt dat ik in moet grijpen, ben ik geneigd even te kijken of de lol er na drie keer niet af is. Toen ik hem leerde op zijn buik van de tafel te komen in plaats te verbieden er op te klimmen, begon ze ernstig aan mijn opvoedkundige talenten te twijfelen. Het gebroken ruitje is voor haar dan ook eenvoudig de volgende stap in de lo-

gische reeks van kwaad tot erger, een reeks die ik door mijn eigen onverantwoorde ouderschap over mezelf heb afgeroepen.

Natuurlijk ben ik het met haar niet eens. Mijn kind lastig, zeker niet! Maar toch, de twijfel knaagt. Ik heb ook gelezen van 'Draken van ouders en monsters van kinderen' en ben het eens met het idee dat kinderen grenzen gesteld moeten worden en dat de vrije natuur niet op zijn beloop moet worden gelaten. Ben ik onbewust toch een draak van een ouder aan het worden en heb ik - lezend over de monstertjes van anderen - geen oog voor de rambo-achtige trekken van mijn eigen spruit? Liefde is tenslotte blind en kan een aardig vertekend beeld opleveren! De grens tussen druk, wild en onhandelbaar en levendig, vrij en vitaal is bovendien flinterdun. Mijn intuïtie laat me in de steek en ik weet niet meer wat te vinden. Spoedberaad op de crèche - zij zijn tenslotte professionals terwijl ik maar een beetje aanklooi. Ondernemend kind, zo vonden zij. Maar hij kan erg geconcentreerd zitten tekenen, dus van zo'n ruitje zouden zij niet wakker liggen.

Inmiddels ben ik het wel weer met zelve eens dat ie wel deugt. Dat neemt niet weg dat ik nog lang na heb gedacht over de meningsverschillen tussen de oppas en mij. Opvoeding van kinderen lijkt wel een een soort publieke arena waarin iedereen tegen anderen met zich zelf in de weer is. Er zijn weinig terreinen waarop zoveel gepresteerd en goedgeemaakt moet worden, en waar zoveel identiteit, ijdelheid, schuldbesef en schaamte in

het geding is. Vrijwel iedereen heeft een mening en draait zich in bochten om over theorie en praktijk een consistent verhaal te vertellen. Ik ook. Na dat ruitje sprak zijn opa met nauwelijks verholten trots van een 'echte jongen'. Ik hou helemaal niet van 'echte jongens', maar ik was het plotseling hartgrondig met hem eens. Laat het maar gewoon in de genen zitten - eventueel komt ie in de DNA bank, maar hij is dan in ieder geval normaal, mij treft geen blaam en ik mag gewoon van hem blijven houden.

Klasien Horstman, universitair docent vakgroep Gezondheidsethiek en Wijsbegeerte

Bejubelde CWS-scriptie over postmoderne romans

De moraal van een gruwelijk verhaal

'...Nadat ik haar een keer of vijf, zes heb getoken - het bloed spuit er in stralen uit; ik leun naar voren om de geur ervan beter te kunnen ruiken - haar spieren verkrampen, worden stijf, en haar doodsstuipten beginnen op te komen ...ik kauwde op één van haar tepels tot ik mezelf niet meer kon beheersen en hem er afbeet, en doorslikte..'

Wie is de man die deze weerzinwekkende moord pleegt? Over zichzelf zegt hij: '...er bestaat wel een idee van Patrick Bateman, maar er is geen echt ik, alleen maar een wezen, iets denkbeeldigs.'

Bateman denkt, ervaart en handelt, maar hij kan de vraag 'wie is Patrick Bateman?' met geen mogelijkheid beantwoorden. Wat moeten we met zo'n vent?

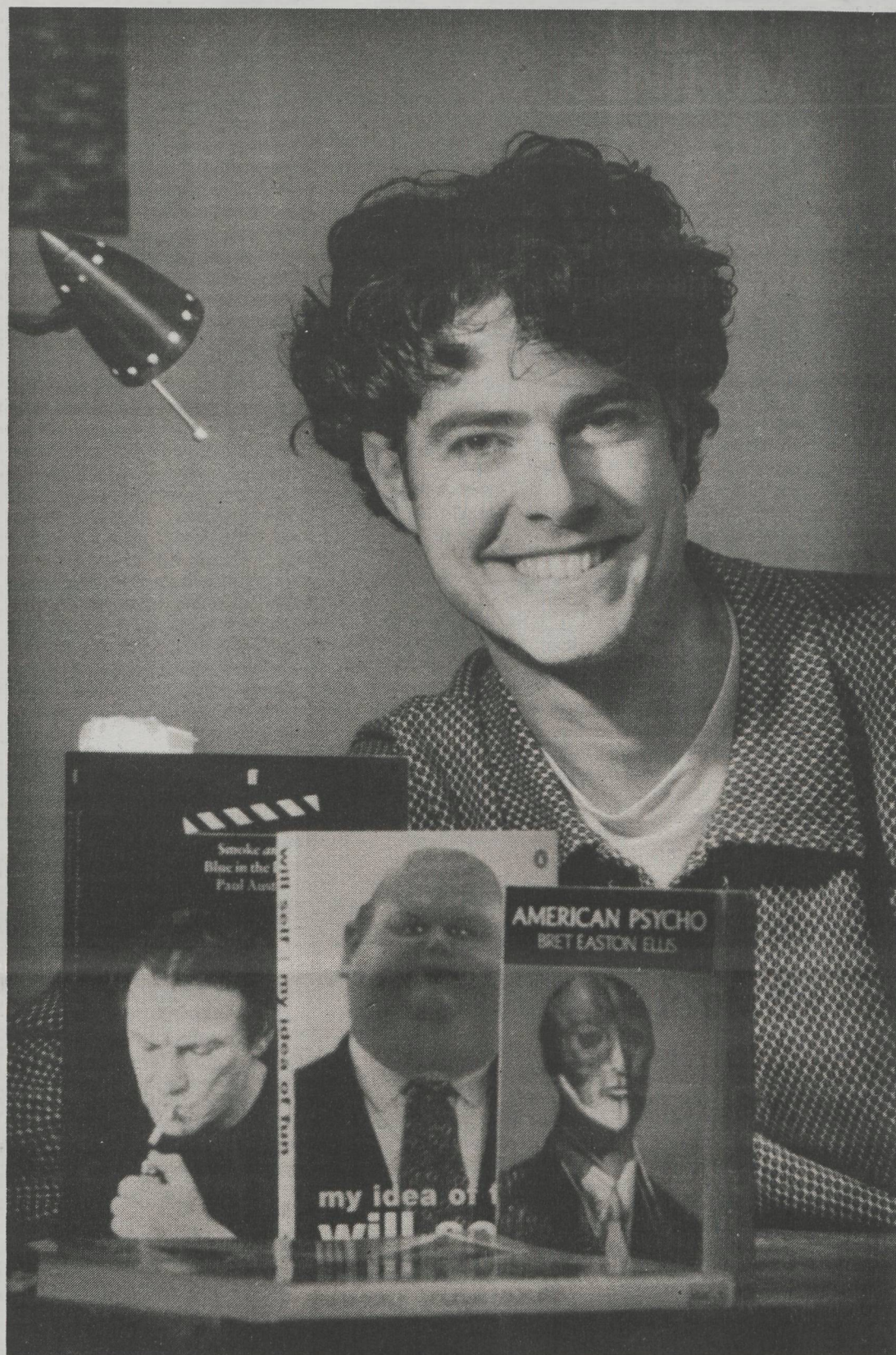
Patrick Bateman is een creatie van Bret Easton Ellis, en bepaald geen uitzondering in de wereld van de hedendaagse romanfiguren. Wie de romans van Joost Zwagerman, Rob van Erkelens en Douglas Coupland kent, is ze in meer of minder gruwelijke gestalte regelmatig tegengekomen: hoofdpersonen die voortdurend van gedaante en naam veranderen. De romanfiguren wandelen door de boeken als gefragmenteerde en afwezige personages, zonder vaste identiteit. Wat zijn dat voor types? Hoe zijn ze zo geworden en wat kunnen we van hen leren? Dat zijn een paar van de vragen die in de scriptie 'Wie is' wordt 'wat zijn' door David Hamers aan de orde worden gesteld.

Met deze scriptie sloot Hamers eind 1996 zijn studie aan de faculteit der Cultuurwetenschappen af. Hoewel zijn scriptie al weer een paar maanden achter hem ligt, kan Hamers er nog steeds bijzonder enthousiast over vertellen. Misschien komt dat omdat hij sinds november als AIO bij dezelfde faculteit werkt, aan een promotie-onderzoek dat voortbouwt op een onderwerp dat hij in zijn scriptie onder de loep heeft genomen.

"Tijdens een paar derdejaars blokken kwam ik in aanraking met de discussie over identiteit die tegenwoordig in de filosofie gevoerd wordt. Daarin gaat het onder andere over de 'decentering van het subject'. Dat is een term die vooral in postmoderne theorieën gebruikt wordt. Kort gezegd houdt dat in dat mensen in onze huidige samenleving geen coherent, eenduidige persoonlijkheid meer lijken te hebben. Wij kunnen steeds moeilijker zeggen wie wij zijn. De kern is uit onze persoonlijkheid verdwenen, er is niets meer waarvan wij zeker weten: dat ben ik en dat zal ik altijd blijven. In plaats daarvan vertellen we verhalen over onszelf, en die bepalen onze identiteit."

Toen Hamers met die kennis in zijn hoofd romans van jonge schrijvers ging lezen, was het uiteindelijke scriptie-onderwerp gauw gevonden. "Ik las die boeken en dacht: hee, ik ken de mensen die hier rondlopen. Wat ik in abstracte filosofische vorm over het subject had geleerd, had in de romans vlees en bloed gekregen." Maar op welke manier heeft de schrijver dat voor elkaar gekregen, en wat wil hij daarmee duidelijk maken?

In zijn scriptie onderzoekt Hamers een aantal romans van onder meer Paul Auster, Bret Easton Ellis en Douglas Coupland om deze vragen te kunnen beantwoorden. "De afstand die je hebt tot zoiets vaags als een filosofisch begrip, heb je ten opzichte van een romanfiguur veel minder. In een boek kun je alles veel echter en extremer maken. Daarom zie ik de personages en de situaties uit de romans die ik heb gelezen als ingedikte versies van de werkelijkheid." Maar die werkelijkheid is niet bepaald om vrolijk van te worden. De wereld die in de boeken

wordt vormgegeven heeft een kille, onpersoonlijke sfeer en wordt beheerst door snelheid en commercieel marketingdenken. De personages veranderen per hoofdstuk van naam en persoonlijkheid, leven volledig langs elkaar heen en luisteren geen moment naar elkaar.

Hamers: "Kijk maar naar deze passage uit een roman van Bret Easton Ellis. Het gaat over een groep 'vrienden' in een discotheek: 'And somewhere along the line, Blair leaves with Rip or maybe with Trent, or maybe Rip leaves with Trent or maybe Rip leaves with the two blond girls sitting next to Trent or maybe Blair leaves with the two blond girls.' Het maakt niets uit wie met wie weggaat, want de personages zijn inwisselbaar. Iedereen lijkt op elkaar."

Maar wat moeten we met die wijsheid? "Het is belangrijk om te begrijpen dat deze romans in de grond heel moralistisch zijn. In de recensies wordt vaak gezegd dat het oppervlakkige, lege verhalen zijn, volgepropt met geweld, puur om te shockeren. Maar volgens mij zijn deze boeken schokkend omdat de lezer onmiddellijk roept: 'Zo willen we niet zijn!', terwijl we heel goed weten dat onze samenleving niet bijzonder ver van de beschreven situatie afstaat. Over een boek van Easton Ellis is eens geschreven: dit is sociale satire in zijn meest extreme vorm. Zo'n Patrick Bateman, dat is een

samenvatting van alle perverse, gevaarlijke neigingen die onze samenleving rijk is. Dus wel degelijk een roman om serieus te nemen."

Want het is geen vrijblijvende kennis, de getoonde inzichten over hoe wij in elkaar zitten. "Denk eens aan het rechtsysteem. Als er geen coherent 'ik' meer bestaat, wiens daden veroordelen we dan als we een verdachte schuldig verklaren? Of stel je een discussie voor met een fundamentalistische moslim. Hoe verdedig je je standpunt als je niet meer weet wie jezelf bent?"

"Daarom heb ik in mijn scriptie vooral willen laten zien dat het postmoderne subject niet zomaar een filosofisch geintje is. Het zegt echt iets over wie wij zijn, en die kennis moeten we gebruiken. Ik vind dat de postmoderne variant van het mensbeeld veel meer overeenkomt met de werkelijkheid. Maar dan raak ik wel in de problemen met de filosofie van het postmodernisme, die stelt dat er helemaal geen objectieve werkelijkheid bestaat. En dus dacht ik: weet je wat, ik maak van mijn probleem mijn werk. Hier ga ik maar op promoveren."

Ariane Hendriks

David Hamers: "Ik las die boeken en dacht: hee, ik ken de mensen die hier rondlopen." (foto Franco Gori)

Ouderdomslucht

Het hoge woord moet er maar eens uit. Bejaarden stinken. Ouderdom heeft een lucht: een mengsel van beschimmeld brood, overgekookte en daarna verbrande melk, geplet graan (met, toegegeven, soms een vleugje abrikoos), urine natuurlijk, ingedroogde camembert, hondeadem (van halfverteerde pens doordrenkt) en natgerogene jassen. Dat oude mensen stinken is begrijpelijk. Een van de oorzaken schuilt in de sluipenderwijs opduikende incontinentie: die ontstaat zo geleidelijk, dat gewenning optreedt en men zichzelf niet meer ruikt. Deze onachtzaamheid hangt samen met een tweede oorzaak: het reukvermogen neemt af en daarmee de voor jongere mensen vanzelfsprekende en onopvallende controle van de eigen lichaamsgeur. Ook de spijsvertering wordt minder, zodat er gassen ontstaan en zure restproducten met vervuilende werking.

Er zijn dus excuses. Ouden van dagen hebben daarentegen ook het nodige aan zichzelf te wijten. Ooit waren ze oppassende, gelovige mensen. Toen kwam, dankzij hen, dankzij hun opofferingsgezindheid in de twee decennia na de oorlog, de welvaart als een vloedgolf over ons heen. En welvaart en godsdienst verdragen elkaar slecht, zoals de theoloog Matthieu Nieuwenboer heeft aangetoond in zijn boeiende *Geloven in last*. Een kritische studie van de hedendaagse welvaartsstaat (1996, 718 blz.). Oude mensen hebben hun eigen geloof om zeep geholpen en winkelen nu, uit religieus heimwee en vanwege het zicht op een nakende dood, massaal bij New Age. Wat heeft dat met die vieze lucht te maken? Dat zit zo. Bejaarden omhelzen niet alleen massaal de alternatieve geneeswijzen, maar grijpen even massaal naar allerlei als natuurlijk dan wel spiritueel aangeprezen verzorgingsmiddeltjes die hen via radio en televisie, kranten en vooral de gratis huis-aan-huis-bladen worden opgedrongen. Het aanvankelijk marginale New Age-geloof is inmiddels zo wijdverbreid, dat de huismiddeltjes van alle sociale klassen zijn etherische eigenschappen hebben aangenomen. Zolang het gaat om de bloesemtherapie, zul je mij niet horen, en ook het uitvoeren van een rituele Indiase dans heeft mijn zegen. Goed voor bloedsomloop en spijsvertering!

Vaak echter pakt het anders uit. Men baadt zich in Niaoouli ("verheldert gevoelens") of past goedkope varianten toe. Het Algemeen Dagblad bijvoorbeeld raadde onlangs ouden van dagen aan zich in te smeren met olijfolie. "Dagelijks insmeren helpt goed," aldus deze krant, "maar twee tot drie keer per week is al voldoende. Je kunt olijfolie ook gebruiken om lichaamsdelen die bijna bevroren zijn, weer op temperatuur te brengen. Om de paar uur inwrijven helpt echt. Trouwens: uien sap doet dat eveneens." De redacteur van zo'n krant heeft geen idee wat voor schade alleen dat laatste zinnetje al uitrust. Reist hij nooit met het openbaar vervoer? En het stukje eindigt dan nog met de raad van een lezer om op reis de dag te beginnen met een desertelepel olijfolie op de nuchtere maag. De gevolgen laten zich raden. Misschien staat het *Tijdperk van de Waterman* inderdaad voor de deur, maar wat mij betreft horen daar dan wel high tech bejaardenpampers bij. Geregeld snuif ik de toekomst op. Kruidenelixer zijn verantwoordelijk voor enkele schrille dissonanten in de geur van ouden van dagen. Ruikt u de combinatie van geschroeid rubber, veterdrop en de weë lucht van door een zomerregen weer zacht geworden duivenpoep op straat, dan is dat meestal het gevolg van zo'n elixer. Natuurlijk stonken ouderen vroeger ook - de roomsen naar wierook en de protestanten naar kamfer en beukenhout. (Humanisten ruiken tegenwoordig naar verse, pas doorgesneden eikels.) Reeds de filosoof Plotinus, die zich er overigens voor schaamde in een lichaam te wonen, werd aan het eind van zijn leven door zijn vrienden gemeded, omdat hij de gewoonte had hen te omhelzen. Daar zie ik tegenop, dat ze mij gaan mijden. Want ik houd erg van gezelschap, net als van wandelen in de natuur, en van muziek, sport, reizen, lezen en uitgaan. Toch zie ik uit naar de ouderdom. Die komt met verleidelijke gebreken: inzicht, mildheid en afnemende reukzin.

Maarten Doorman

Commissie wil steun Ritzen voor extra beurzen "Zonder groei moeten er bèta-opleidingen dicht"

Een aantal bèta-opleidingen moet binnenkort sluiten als er niet snel meer studenten komen. Dat zegt de commissie "toekomst technische en natuurwetenschappen" in een nog ongepubliceerd rapport. De financiële drempels voor exacte studies moeten worden verlaagd en minister Ritzen moet daaraan meebetalen.

De technische universiteiten (TU's) in Delft en Eindhoven maakten juist afgelopen week initiatieven bekend om extra studenten te werven. Hun aantal eerstejaars is in vijf jaar met een kwart gedaald; in enkele 'zware' richtingen is het meer dan gehalveerd. De gemiddelde faculteit elektrotechniek of technische informatica telt nu honderd eerstejaars. Tien jaar terug waren dat er tweehonderdvijftig.

"Bij de algemene universiteiten is het nog ernstiger", zegt de voorzitter van de toekomstcommissie, de Delftse hoogleraar grondmechanica prof.dr.ir. A. Verruijt. Grote opleidingen als biologie bleven wel populair. Maar chemie, wiskunde, natuur- en sterrenkunde en informatica zagen hun instroom halveren. En het verschil met de TU's is dat een deel van deze opleidingen toch al klein was. Ze dreigen nu beneden het be-

staansminimum te belanden.

Dit jaar tellen de zes opleidingen wiskunde honderdtwintig eerstejaars. De natuurkunde-opleidingen hebben er samen 188. De kleinsten, zoals wiskunde bij de VU en in Nijmegen of natuurkunde in Leiden, zijn al onder de grens van twintig eerstejaars gezakt. Dat maakt het praktisch onmogelijk om nog een brede opleiding met voldoende docenten en apparatuur in stand te houden.

De commissie, die afgelopen september is ingesteld door de akademie van wetenschappen (KNAW), heeft zich zelfs afgevraagd of er niet nu al bèta-opleidingen moeten sluiten of fuseren. Maar behalve reorganisatieleed kan zo'n sanering ook verdere daling van het aantal studenten teweegbrengen. En dat terwijl werkgevers toch al een tekort aan afgestudeerden vrezen. "Ons advies is daarom: doe nog één poging tot groei in de komende jaren. Lukt dat niet, dan zul je toch een aantal opleidingen moeten sluiten." Wel bepleit de commissie meer samenwerking tussen de kleine opleidingen.

Gezien de vraag naar afgestudeerden geldt de roep om meer studenten volgens de commissie zowel voor de 'harde' bètastudies als voor vrijwel alle techniekstudies. Hoe hoog de nood bij werkgevers is, weet Verruijt uit eigen ervaring: "Alleen al de aanleg van de Betuwelijn en de tweede Maasvlakte betekent jaren werk voor vele honderden civiel inge-

nieurs. Met de huidige tweehonderd afgestudeerden per jaar kunnen wij absoluut niet in die behoefte voorzien."

Om het aantal studenten omhoog te krijgen, is er geld nodig voor speciale regelingen. De commissie onderschrijft de analyse dat de krappe studiefinanciering met zijn prestatie-eisen studenten aanzet tot een 'risicomijdende' studiekeus. In navolging van de Twentse universiteit, die de financiële drempels voor vrouwelijke techniekstudenten gaat verlagen, wil de commissie maatregelen zoals verlaging van collegegeld of extra studiebeurzen. Ook de financiering van vijfjarige bètastudies past in dit pakket.

Minister Ritzen verwees vorige week voor extra geld naar het bedrijfsleven. Maar de commissie-Verruijt vindt de zorg voor voldoende afgestudeerden in de exacte richtingen ook een zaak van de overheid. Dus maakt ze zich er hard voor dat Ritzen ook aan zulke maatregelen meebetaalt.

Met verlaagde drempels en extra werfing moet het aantal exacte studenten volgens Verruijt substantieel omhoog kunnen. "De 'demografie' werkt in elk geval mee: het aantal achttienjarigen gaat met tien procent stijgen. En verder moet het toch aan scholieren duidelijk te maken zijn dat het bedrijfsleven om bèta's en technici zit te springen."

HOP, Frank Steenkamp

'Uitslag contractonderzoek universiteiten moet openbaar zijn'

Universiteiten mogen geen onderzoek doen voor bedrijven, als die eisen dat de resultaten ervan geheim blijven. Dat zegt een ambtelijke werkgroep van het kabinet in een vertrouwelijk rapport.

Het rapport vloeit voort uit een project van het hele kabinet dat erop gericht is de werking van de markt meer ruimte te geven. Het kabinet wil in ieder geval zorgen voor eerlijke concurrentieverhoudingen tussen de overheidssector en het particuliere bedrijfsleven.

De werkgroep bracht de markt voor contractonderzoek in kaart. Universiteiten concurreren daar met commerciële onderzoeksbureaus. Die bureaus hebben soms last van de universiteiten, omdat die vaak onder de kostprijs werken. Dat betalen ze met geld dat voor het 'gewone' onderzoek en onderwijs bedoeld is. Volgens het bedrijfsleven bederven ze zo de markt.

In beginsel mogen universiteiten geen contractonderzoek onder de kostprijs aanbieden, vindt de ambtelijke werkgroep. Maar van die regel kan afgeweken worden, bijvoorbeeld als dat door externe opdrachtgevers betaalde onderzoek bijdraagt aan het 'gewone' onderzoek. Dat moet dan wel verantwoord worden. Daarom zou elke universiteit alle contracten centraal moeten bijhouden. Als er onder de kostprijs gewerkt wordt, moeten ook de redenen daarvoor geregistreerd worden.

Veel belangrijker nog vindt de werkgroep het dat de resultaten van contractonderzoek openbaar zijn. Als dat niet zo is, heeft het onderzoek geen 'maatschappelijke baten' en onderscheidt het zich in niets van commercieel onderzoek. Onderzoek dat niet tot 'openbare kennis' leidt, moeten de universiteiten daarom afsto-

ten en in een afzonderlijk bedrijf onderbrengen. Alleen dan is de concurrentie met andere bedrijven geheel eerlijk.

Het rapport over de onderzoeksmarkt biedt een uitwerking van dat van een andere werkgroep, onder leiding van prof.dr. M.J. Cohen, rector magnificus in Maastricht. Die stelde afgelopen najaar dat overheidsinstellingen activiteiten waarmee zij de vrije markt opgaat geheel moet afstoten. Zolang dat niet gebeurt, houden die instellingen een voorsprong op bedrijven, bijvoorbeeld omdat

ze veel klanten al kennen.

Voor universiteiten maakte ook de werkgroep-Cohen al een uitzondering: die hoeven hun derde-geldstroomonderzoek niet af te stoten. Wel moeten er regels komen die de concurrentie tenminste iets eerlijker maken. Zo moet contractonderzoek onder dezelfde belastingregels vallen als commercieel onderzoek van andere ondernemingen.

HOP, Hanne Obbink

Geen subsidie voor landbouwonderzoek

De technologiestichting STW overweegt geen geld meer te geven voor landbouwkundige onderzoeksprojecten. De Landbouwniversiteit Wageningen zou daarvoor achttien miljoen gulden per jaar kunnen mislopen.

STW verdeelt per jaar zestig miljoen gulden aan toepassingsgerichte projecten op het gebied van technologisch onderzoek. Dat is te weinig, schrijft directeur dr. C. le Pair van de stichting in het jaarverslag over 1996. De reserves van STW zijn inmiddels verdwenen en steeds meer aanvragers moeten teleurgesteld worden. Het gevolg is "tijdverspilling van onderzoekers, jury's, adviseurs en bestuur", aldus Le Pair.

STW overweegt nu een deel van de aanvragen niet meer in behandeling te nemen.

Het landbouwkundig onderzoek komt als eerste in aanmerking voor zo'n 'betreuwenswaardig' besluit. Het toepassingsgerichte karakter van onderzoek komt aan de Wageningse universiteit ook zonder STW-steun wel uit de verf, hoopt Le Pair, vooral nu Wageningen steeds meer gaat samenwerken met de Dienst Landbouw-

kundig Onderzoek van het ministerie van Landbouw.

Het STW-bestuur heeft nog geen definitief besluit genomen. Het wil nu eerst overleggen met minister Van Aartsen van Landbouw. (HOP)

Kunstenaars sneller aan het werk

Het is een mythe dat jonge kunstenaars nog altijd moeilijk aan het werk komen. De werkloosheid onder pas afgestudeerde kunstenaars is sinds 1991 gedaald van achttien naar twaalf procent. Ongeveer één op de drie kunstenaars is na het afstuderen langer dan drie maanden op zoek naar werk. Daarna dringt hij met steeds meer resultaat door in het circuit van prijsvragen, scouting en opdrachtgevers. Dat blijkt uit een onderzoek dat de HBO-Raad, de vereniging van hogeschoolen, heeft laten uitvoeren. (HOP)

Tweede Kamer weinig enthousiast over advies commissie Drenth

De inkt van het rapport van de commissie Drenth was nog niet droog of de kritiek begon al te klinken. De studentenbonden ISO en LSVb wijzen de voorstellen van Drenth zonder meer af en ook in de Tweede Kamer is maar weinig enthousiasme te bespeuren.

Het meest algemeen is de kritiek op de rol van examencijfers. Die zeggen maar weinig over de vraag of iemand een goede student, laat staan een goede arts, wordt, zeggen onder meer ISO en LSVb maar ook PvdA-Kamerlid Van Gelder. Zijn D66-collega Jorritsma sluit bij die kritiek aan. Selectie op grond van cijfers is "eenzijdig", zegt zij. Zij had liever gezien dat Drenth de loting geheel had uitgebannen en vervangen door een "inhoudelijke selectie, bijvoorbeeld op grond van toelatingsgesprekken".

CDA'er Lansink wijst op het gevaar van een groeiende 'prestatiedwang' aan middelbare scholen. En ook de LSVb voorziet dat scholieren vreemde toeren gaan uithalen om hoge cijfers te halen. Met opzet blijven zitten in de vijfde klas kan bijvoorbeeld verstandig worden. Wie ouders heeft die het kunnen betalen, zal zich volgens de studentenbond met dure trainingen laten klaarstomen.

Ook de gedachte dat werkervaring een rol moet spelen, ontmoet scepsis. PvdA'er Van Gelder "ziet er het nut niet van in" en De Vries van de VVD vindt het idee zelfs "waardeloos". Wie toevallig een vader of een oom heeft die dokter is, heeft veel meer kans op een passend baantje dan anderen, zegt zij. En ook kinderen met rijke ouders zijn in het voordeel: die hoeven zich niet af te vragen waarvan ze moeten leven als ze een jaartje stage willen lopen.

Opvallend is dat het rapport-Drenth de tegenstanders op veel punten bijvoort baat gelijk geeft. Inderdaad, examencijfers kunnen nauwelijks voorspellen of iemand slaagt in zijn studie. En ja, selectie op basis van cijfers zou wel eens kunnen leiden tot "intensieve competitie, eenzijdige oriëntatie op cijfers en verwaarlozing van onderwerpen die daaraan niet bijdragen". Ook tegen het meewegen van werkervaring heeft Drenth zelf de nodige bezwaren.

'Uiteindelijk' en 'alles afwegende' kiest de commissie er toch 'voorzichtig' voor om de door haarzelf opgeworpen bezwaren terzijde te schuiven. Tussen de regels van het rapport door valt te lezen dat de belangrijkste reden daarvoor het 'gebrek aan draagvlak' is voor het huidige systeem van gewogen loting. Maar eigenlijk is dat systeem "zo gek nog niet", zo zei Drenth zelf bij de presentatie van zijn adviezen.

Dat vindt minister Ritzen trouwens ook. "Gewogen loting is een rotsysteem", zei hij, "maar het is het beste rotsysteem dat we hadden." Hij zoekt nu kennelijk naar een nog beter rotsysteem. Maar, zo verwoordt PvdA'er Van Gelder de twijfel van velen, "ik vraag me af of het systeem van Drenth nu echt eerlijker is. Als dat niet zo is, wordt het ene rotsysteem simpelweg ingewisseld voor het andere."

HOP, Hanne Obbink

Maastrichtse studenten en medewerkers over nieuw lotingsysteem commissie Drenth

“Een scholier met hoge punten wordt niet automatisch een betere arts”

Scholieren met hoge eindexamencijfers worden, als de plannen van de commissie Drenth doorgaan, vanaf 1999 zonder meer toegelaten tot studies waarvoor een numerus fixus geldt. Concreet betekent dit dat vijftig procent van de tweehonderd plaatsen die bijvoorbeeld de Maastrichtse faculteit geneeskunde ieder jaar te vergeven heeft, naar deze groep gaat. De rest wil de commissie door middel van loting onder de wat mindere goden verdelen. Scholieren met een onvolledig vakkenpakket mogen niet meer meeloten.

De laatste tien procent van het aantal eerstejaarsplaatsen staat, als de betreffende universiteit dat wil, open voor scholieren die bijvoorbeeld al tijdens hun schooltijd een verpleegstage hebben gelopen, of zich op een andere wijze al op hun toekomst als arts, dierenarts of tandarts hebben voorbereid. Minister Ritzen ontving afgelopen dinsdag het advies van de commissie. Hoe zijn de plannen van de commissie Drenth in Maastricht gevallen?

Prof. Job Cohen: "Laat de student bepalen welk percentage van zijn latere inkomen hij bereid is om in te leveren. Wie het meeste wil inleveren wordt toegelaten." (foto Philip Driessen)

Marinka Kraus, vierdejaars geneeskunde en voorzitter van de Maastrichtse medische faculteitsvereniging Reflex:

"Ik vind deze nieuwe plannen een slechte zaak. Iemand met hoge punten wordt niet automatisch een beter arts. En als het om de studieresultaten gaat: het is bewezen dat studenten met heel goede eindexamencijfers wel sneller door de propedeuse rollen, maar dat ze daarna net zoveel vertraging oplopen als de anderen. Wel positief zijn de verscherpte toelatingseisen. Scheikunde en natuurkunde zijn verplicht, en dat is goed want die kennis heeft een geneeskundestudent hard nodig.

"Ik vind het huidige lotingsysteem het minst slechte. Iedereen krijgt een kans. En omdat het een gewogen loting is, maken ook in dit systeem scholieren met hogere cijfers meer kans."

Prof. mr. Job Cohen, rector magnificus:

"Ik ben voorstander van loten. Niet omdat het zo'n goed middel is, maar omdat er niets beters is. Het probleem is wel dat uitgelote studenten met een kater achterblijven omdat zij voor hun gevoel geen enkele invloed hebben op hun lot. De commissie doet daar iets aan door vijftig procent van de plaatsen voor goede studenten te reserveren. Voor de scholieren die overblijven is er de ongewogen loting. Dat vind ik wel het aardige van dit voorstel: het weet twee onverenigbare dingen toch met elkaar te verbinden. "Ik heb moeite met die vijftig procent op basis van cijfers. Dat is erg veel, al geloof op gezag van Drenth dat cijfers de meest objectieve criteria zijn. Maar ze zijn niet doorslaggevend, sociale vaardigheden spelen bijvoorbeeld ook een hele belangrijke rol. Juist door zo'n groot gewicht aan cijfers toe te kennen zullen bepaalde

groepen buiten de boot vallen. Zo zullen wij in de toekomst een steeds grotere behoefte hebben aan allochtone vrouwelijke artsen. Nu zitten er al weinig allochtone vrouwen op het vwo en meestal halen zij niet de hoogste cijfers. Zij zullen dus mee moeten doen met de loting en maken in dit nieuwe systeem een kleine kans. Ik zou daarom veel meer voor een dertig-zeventig verhouding zijn." Goede criteria voor toelating zijn moeilijk te vinden, dat beseft Cohen maar al te goed. Maar, herinnert hij zich even later: "Ik heb in de jaren zeventig ooit een stuk geschreven en daarin staat een prachtig selectiecriteria. Laat de student bepalen welk percentage van zijn latere inkomen hij bereid is om in te leveren. Wie het meeste wil inleveren wordt toegelaten." Lachend: "Dan meet je pas echt de motivatie."

Christel Grimbergen, derdejaars geneeskunde en voorzitter van de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb):

"Eindexamencijfers zeggen vooral iets over de cognitieve intelligentie. Ze zeggen veel minder over de maatschappelijke, sociale en emotionele intelligentie. En die heb je in iedere studie net zo hard nodig. Het is daarom onredelijk dat scholieren met hoge cijfers zonder meer worden toegelaten bij geneeskunde, diergeneeskunde en bijvoorbeeld tandheelkunde. Je hebt namelijk niet meer kans op succes als je hoge eindexamencijfers hebt. Er is geen correlatie tussen het studiesucces later, en goede cijfers op de middelbare school. Wat wel uitmaakt is de universiteit waar je studeert: het studierendement in Leiden is bijvoorbeeld veel lager dan in Maastricht. "Ik vraag me af of de prestatiegerichte instelling waar deze plannen toe zullen leiden, wel zo gezond is. Vakken die niet meetellen, zal men veel makkelijker verwaarlozen. Dingen naast je studie doen, bijvoorbeeld vrijwilligerswerk in een asielzoekerscentrum, is straks gewoon stom. In Japan, waar ze al langer scholieren met hoge cijfers voorrang geven, willen ze weer van dit systeem af. Het zou de kwaliteit van het scholierenleven aantasten. Veel stress, meer zelfmoorden, en nauwelijks tijd voor ontspanning."

Borjan Bonsen, in totaal vijf keer uitgeloot voor geneeskunde, maar uiteindelijk in september 1996 nageplaatst in Maastricht:

"Ik had een zeven gemiddeld op mijn eindexamenlijst en zou dus geen voordeel van deze nieuwe regeling hebben. Maar zelfs al had ik een acht of een negen gemiddeld, dan nog. Ik vind het allemaal een beetje onzin. Je weet gewoon niet hoe iemand als arts zal gaan functioneren. Een scholier met een zes gemiddeld doet het misschien veel beter dan iemand met een tien. Misschien had ik wel bij die tien procent gezeten, want ik heb biologische gezondheidskunde gestudeerd.

"Deze nieuwe plannen zorgen er voor dat scholieren die geneeskunde willen doen, niets naast hun studie doen omdat ze hoge cijfers willen halen. Dat lijkt me niet zo gezond. De huidige regeling? Och, iemand die graag arts wil worden, kan een paar keer meeloten. Dan rölt hij er uiteindelijk wel in. De aanhouder wint."

Prof. dr. Arie Nieuwenhuijzen Kruseman, decaan van de faculteit geneeskunde en vice-voorzitter van het discipline-overleg geneeskunde van de VSNU:

"Het is een politiek compromis. Ik heb mijn aarzelingen bij het voorstel, al vind ik het rapport weloverwogen. De commissie erkent dat er een zwakke relatie is tussen middelbare schoolresultaten en studiedoorloop. En dat er geen relatie is tussen eindexamencijfers en het latere functioneren als arts. Toch kiest men er voor om vijftig procent van de plaatsen op basis van cijfers te verdelen.

"Ik geloof niet zo in de cijfers. De rendementen zijn nu ook goed, zo'n tachtig procent studeert af, en ook de artsen die wij afleveren hebben kwaliteit. Maar daar liggen de problemen ook niet. Die liggen in het feit dat meer mensen arts willen worden dan de maatschappij nodig heeft. Dat probleem had de commissie ook met beperkte aanpassingen van het huidige systeem kunnen oplossen: alleen meeloten met een juist vakkenpakket en niet meer dan twee keer. Dan wordt de kans dat een scholier inloot ook één op twee in plaats van één op drie. Alle medische faculteiten hebben op dit compromis aangedrongen. Voor de bolle-

bozen en scholieren die op een andere wijze uitblinken wilden zij een beperkt kwantum beschikbaar stellen.

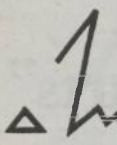
"Met loting heeft een scholier het lot niet in eigen hand, zegt men. Plaatsing op basis van cijfers zou hier een oplossing voor zijn. Dat zou zekerheid geven, maar dat is slechts ten dele waar. Nu redt een scholier het al met een 7,4. Wanneer iedereen echter hard gaat werken, schuift dat op. Pas als alle resultaten binnen zijn aan het einde van het schooljaar, is duidelijk wie door mag en wie moet loten. Die onzekerheid, die men wilde uitbannen, blijft dus bestaan. Bovendien leidt dit alles tot meer competitie en meer gerichtheid op de eindexamenvakken. Daar zit ik niet op te wachten. De middelbare school moet je gebruiken voor de algemene ontwikkeling, solidariteit en gemeenschapszin.

"Ons bestuur zal vijftig procent van de plaatsen reserveren voor de mensen met hoge cijfers en vijftig procent voor de rest. Inderdaad, onze faculteit neigt er toe om geen plaatsen in te ruimen voor mensen met relevante werkervaring. Hoe moet je dat toetsen? Hoe weet je of iemand zijn jaar in een verpleegtehuis zinnig heeft besteed? Verder is de kans groot dat kinderen van artsen veel makkelijker aan zo'n baantje komen dan anderen. Bovendien loop je door deze regeling het risico dat er een rush komt op gezondheidszorginstellingen omdat scholieren met een laag gemiddelde eerst een jaar gaan werken. Die stroom zullen de tehuizen niet aan kunnen. Gevolg is dat zij alvast gaan selecteren. Dat is onwenselijk want selectie is een taak van de universiteiten."

Marieke Broekhoff, tweedejaars geneeskunde (één keer uitgeloot) en secretaris van de Maastrichtse studentenvakbond NSEM:

"Absurd. Heel erg fout. Middelbare schoolresultaten zeggen niets over hoe en of je het op de universiteit zult redden. Ik verwacht dat veel scholieren hertentamens gaan doen om hun gemiddelde op te krikken. Of ze doen het hele jaar over omdat ze alleen via zo'n weg op de universiteit terecht kunnen komen. "En wat die tien procent betreft met relevante werkervaring? Ik vraag me af hoe de faculteiten dat willen gaan beoordelen. Ze zullen talloze gesprekken moeten gaan voeren. Dat kost tijd en geld. Ik zie dat nog niet gebeuren."

Riki Janssen

Instituut voor Humane Psychofarmacologie

Institute for Human Psychopharmacology

Het Instituut voor Humane Psychofarmacologie zoekt

GEZONDE VRIJWILLIGERS (M/V)

voor deelname aan een onderzoek naar de effecten van

ANTI-ALLERGIEMIDDELEN op RIJVAARDIGHEID

In deze studie zal onderzocht worden of 3 middelen tegen allergie, onder normale omstandigheden of in combinatie met slaapgebrek, meetbare effecten hebben op rijvaardigheid. De effecten zullen worden vergeleken met die van een placebo (niet werkzame stof).

Er wordt van deelnemers verwacht dat zij 7 medicatie-condities doorlopen met tussenpozen van twee weken. Iedere conditie slijkt men 5 dagen een anti-allergiemiddel of placebo en worden op dag 4 en 5 rijvaardigheidstesten gedaan. De nacht tussen dag 4 en 5 verblijven deelnemers op het IHP waar ze het grootste deel van de nacht wakker gehouden worden (max. 3 uur slaap). Voorafgaand aan deelname worden vrijwilligers medisch gekeurd en worden de rijtesten geoefend.

Deelnemers moeten voldoen aan de volgende eisen: gezond; leeftijd 21 t/m 50 jaar; minimaal 3 jaar in bezit van rijbewijs; voldoende rijervaring; van 17 maart tot 4 augustus eens in de drie weken twee hele dagen (ma+di of wo+do) beschikbaar.

Vergoeding bij volledige deelname f1400,-

Een uitgebreide informatiebrochure kunt u aanvragen bij: Gerry v.d.Varst of Annemiek Vermeeren, tel. (043) 388 3305, IHP, Abtstraat 2A, 6211 LS Maastricht

GRAND CAFE

**Steak Brazil
Steak met
Stroganoffsaus
Frietjes en Salade
voor f 12,50**

**Zaterdag 1 maart
Rockband Cross
Town Panic**

Aanvang: 10.00 uur

**M
O
M
U
S**

GRAND CAFE MOMUS
VRIJTHOF 8 MAASTRICHT
KORR. ADRES: POSTBUS 130
6200 AC MAASTRICHT
TELEFOON (043) 321 19 37
TELEFAX (043) 325 98 41

Binnen de Behandelzorg eenheid V bij de werkgroep Gastro-enterologie/Hepatology van de afdeling Interne Geneeskunde azM, zal per 01-04-1997 een plaats vrijkomen voor een

**assistent-onderzoek(st)er (arts)
voor drie jaar**

vacaturenummer 97.V.012

Het onderzoek dat gedurende deze tijd wordt uitgevoerd en met een promotie afgerond zal worden, betreft functionele maag- en darmstoornissen in het bijzonder het "Irritable Bowel Syndrome" (IBS).

Het onderzoek is van klinisch-experimentele aard. De begeleiding geschiedt door Prof.dr. R.W. Stockbrügger en Dr. R.J.M. Brummer.

Sollicitaties:

Schriftelijke sollicitaties dienen met vermelding van vacaturenummer 97.V.012, zowel op brief als envelop, binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie te worden gericht aan de heer P.J. Geurts, personeelsconsulent, academisch ziekenhuis Maastricht, postbus 5800, 6202 AZ Maastricht.

Inlichtingen:

Kunnen worden ingewonnen bij Prof.dr. R.W. Stockbrügger Werkgroep Gastro-enterologie, Afdeling Interne Geneeskunde, tel.:043-3875021.

staat er nog een internationaal congres op de agenda?

Kasteel Vaeshartelt een koninklijk buitenverblijf met de juiste ambiance

- aan de rand van Maastricht
- 17de eeuwse kasteel
- klassieke ontvangtzalen
- 84 *** moderne hotelkamers
- receptie, feest tot 500 personen
- 15 vergaderzalen
- alles onder één dak
- buitenterrassen

- tolkcabines
- ruimtes voor posterdiscussies
- technische ondersteuning
- audio-visuele middelen
- Bourgondische keuken
- uitstekend bereikbaar, ook per treintaxi
- voldoende parkeerplaatsen
- 7 hectare groot Engels park

Vaeshartelt

conferentiecentrum

Weert 9 • Postbus 4524 • 6202 SB Maastricht
telefoon 043 - 3690200 • fax 043 - 3626060

Schadebedragen van UM-personeel te hoog

Oorlogje rond collectieve autoverzekering

Ruim driehonderd autoverzekeringen bij de universiteit, en liefst in de toekomst meer; dat is de inzet van een marktconflict tussen twee verzekeringsagenten. De ene partij verwijt de andere de universitaire klanten onder valse voorspiegelingen weg te lokken, de ander verwijt de een diezelfde klanten wederrechtelijk vast te houden. Dat alles vergezeld van over en weer gesmeten modder. Of die klanten er intussen beter van worden, is zeer de vraag. En wat is nu precies de rol van de personeelsvereniging, P-Universeel?

Het conflict speelt zich af tussen Van Hemmen Lippman/Ozek Assurantiën aan de ene kant, en Herland Assurantie Adviseurs aan de andere. Twee kantoren die historisch nauw met elkaar verbonden zijn. De geschiedenis begint bij Ozek, een assurantiëkantoor te Heerlen dat in 1990 werd overgenomen door Van Hemmen Lippmann (hoofdzetel in Arnhem). In de eerste jaren bleef de bedrijfsvoering bij Ozek vrijwel ongemoeid. Ozek verzorgde al sinds jaar en dag de collectieve autoverzekering van universitaire medewerkers, via P-Universeel. En niet alleen de autoverzekering, ook de ziektekostenverzekering liep via het Heerlense bedrijf. De personeelsvereniging (PV) verloor echter in de loop van 1995 haar vertrouwen in het nieuwe beleid van Van Hemmen Lippmann/Ozek, meldt Geert Postma, tot voor enkele weken geleden voorzitter van P-Universeel. "Het ging niet goed, links en rechts vonden er premieverhogingen plaats, het overleg liep niet lekker meer." Toen vervolgens ook nog eens nagenoeg het voltallige oude management van Ozek opstapte en voor zichzelf begon onder de naam Herland Assurantie Adviseurs, was voor Postma de zaak duidelijk: P-Universeel zou haar contract met Ozek beëindigen en overstappen naar de nieuwe concurrent, "een club mensen die, toen ze nog bij Ozek zaten, ons altijd goed heeft behandeld". Van de nieuwe vestigingsmanager van VHL/Ozek, Klaas Post, had Geert Postma eind 1995 vernomen dat de personeelsvereniging met haar collectieve contract probleemloos over kon stappen naar Herland. Tijdens de algemene ledenvergadering van januari '96 is besloten de overstap ook inderdaad te maken. Toen begon het gedonder, zegt Postma: VHL/Ozek liet weten dat het juist niet kon. P-Universeel was helemaal niet gerechtigd om het collectieve contract over te hevelen naar de concurrent. Dat was een zaak van de individuele verzekerden, die dus stuk voor stuk een verklaring dienden te ondertekenen, liet VHL/Ozek telefonisch en later ook nog eens per brief aan Postma weten. De laatste beschuldigt Post nu van het breken van beloftes en onfatsoenlijk gedrag. Maar het schriftelijk bewijs van de toezegging, dat zich volgens hem in de bestuursstukken van de PV moet bevinden, is er niet. Aldus meldt de nieuwe voorzitter van P-Universeel, Carla Gresnich.

Vestigingsmanager Klaas Post van VHL/Ozek: "Ik heb nooit aan Postma toegezegd dat het collectieve contract in één keer kon worden overgeheveld. Dat is onmogelijk, dan had het een gewoon collectief contract moeten zijn. Zoiets geldt voor een werkgever met een eigen wagenpark. De constructie waar we het hier over hebben, met individuele autobezitters, is daarom jarenlang min of meer taboe geweest in de verzekeringswereld. Het is een 'valse vloot', zoals wij dat noemen. Het contract tussen P-Universeel en Ozek betrof een zogeheten mantelovereenkomst, waarbij is vastgelegd dat de individuele leden zich tegen een flinke korting bij ons konden verzekeren. Als ze dat niet meer willen, moe-

ten ze uiteraard ook individueel opzeggen." De zaak wordt nog eens extra gecompliceerd doordat vele UM-medewerkers hun auto wel onder het collectieve contract verzekerd hebben, maar geen lid (meer) zijn van de personeelsvereniging. Dat moeten ze ooit wel geweest zijn, zegt Post: "Iemand die zich aanmeldt, moet lid zijn van de PV. Wij checken dat." Althans, dat deed men in het verleden. Nu is het "geen hard criterium meer" geeft Post toe.

Bij Herland Assurantie Adviseurs heeft men afgezien van een juridische procedure tegen VHL/Ozek. Directeur E. Piters: "Volgens ons betreft het een echte collectiviteit, geen mantelcontract, maar het kost je twintig- tot vijftienduizend gulden aan advocatenkosten om dat te bewijzen." Mag daaruit geconcludeerd worden dat hij er weinig fiducia in heeft dat het werkelijk te bewijzen is? Nee, zegt weer een andere directeur, J. Banens. Waar het om gaat is dat in een dergelijke procedure de klanten er tussen komen; die moet je als getuige dagvaarden. "En wij willen de klanten er buiten houden, daarom zien we er vanaf", zegt Banens.

Zijn bedrijf, Herland, pakt het dus anders aan. Het heeft de wind meegekregen van de personeelsvereniging. Begin dit jaar mocht men zelfs in de universitaire gebouwen spreekuur houden, en heeft voorzitter Postma een enthousiaste mailing naar de leden gestuurd. Nu is er een contract met Interplus, onderdeel van Interpolis. Piters: "Wij bieden via de PV (het is dus verplicht daar lid van te zijn, anders vervalt het) een volledig verzekeringspakket aan, van WA tot brandverzekering en ook autoverzekering. Neem je dat pakket, dan scheelt het vaak honderden gulden met wat mensen nu betalen. Als je de losse autoverzekering vergelijk, dan is het verschil met wat VHL/Ozek nu aanbiedt minder groot, maar het is wel iets goedkoper; veelal een paar tientjes, maar het kan oplopen tot honderdvijftig gulden per jaar."

Voorlopig loopt het allesbehalve storm bij Herland; tegelijkertijd loopt VHL/Ozek evenmin leeg. De mailing van de PV heeft tot op heden zo'n 25 tot 30 antwoordkaarten opgeleverd, zegt directeur

Piters van Herland; bij VHL/Ozek zijn tot op dit moment slechts acht opzeggingen binnengekomen.

Maar VHL/Ozek kan wellicht meer opzeggingen verwachten. Vooral omdat ook daar de collectieve verzekering inmiddels is ondergebracht bij een andere maatschappij. Ook daar is ex-PV-voorzitter Postma nog altijd verontwaardigd over: "Ze hebben zonder de mensen in te lichten AMEV verruild voor Royal Nederland. Ik vind dat onfatsoenlijk."

Vestigingsmanager Klaas Post van VHL/Ozek verweert zich. In de tijd dat de eventuele overgang naar een andere maatschappij aan de orde was, viel er met Postma niet meer te communiceren. Hij is wel op de hoogte gebracht. Niettemin moesten er maatregelen genomen worden omdat AMEV, de toenmalige verzekeringsmaatschappij, vorig jaar het collectieve contract met de UM open wilde breken. De korting van 38 procent moest teruggebracht worden tot acht, omdat het schadeverloop bij de universiteit te hoog was. Dat hoeft niet letterlijk zo te zijn, legt Post uit, maar als de uitgaven de inkomsten overtreffen zit het mis. Dat was hier het geval.

En hij levert er een statistiekje bij over de jaren '93, '94 en '95, waaruit blijkt dat niet zozeer het aantal schadegevallen is toegenomen, maar wel de kosten. Al met al steeg het totaal uitgekeerde schadebedrag tot ongeveer twee ton in '95, terwijl de premie-inkomsten daarbij achter bleven; in dat jaar 184.000 gulden.

Klaas Post: "AMEV eiste maatregelen om het wagenpark kostendekkend te maken. Ons vorige management (en dus het huidige management van Herland) wist dat het mis ging lopen maar heeft de nodige maatregelen te lang uitgesteld. De klanten zijn in de waan gelaten. Wij vonden dat we de nu geëiste premieverhoging niet zomaar konden doorvoeren en zijn op zoek gegaan naar een andere maatschappij. Dat is Royal Nederland geworden. Het wagenpark is overgenomen tegen een zelfde nettopremie als voorheen, maar dat kon alleen als we de grootste brokkenmakers buiten de collectiviteit plaatsten. Dat zijn ongeveer dertig personen. Hen hebben we een ander contract aangeboden. De rest krijgt,

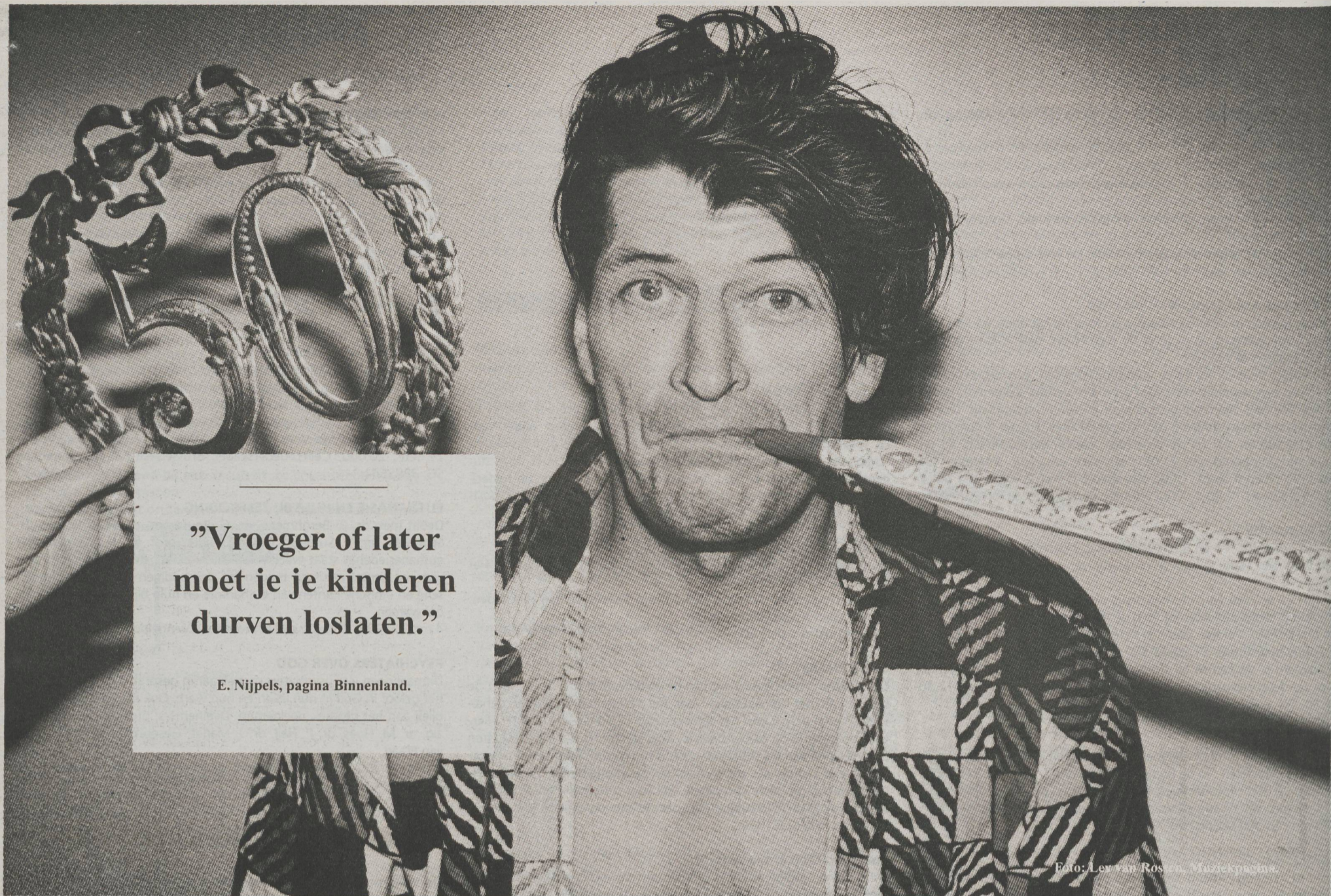
wanneer de eigen vervaldatum in zicht komt, bericht van de overgang." Concurrent Herland, vervolgt Post, biedt nu een verzekering aan met een lagere premie, iets wat volgens hem alleen denkbaar is als Herland de schadestatistiek van het UM-personeel voor verzekeraar Interplus/Interpolis verborgen heeft gehouden. Dat is korte termijnpolitiek waar de klanten slechter van worden, omdat de premies binnen de kortste keren omhoog zullen moeten als de verzekeraar het werkelijke schadeverloop onder ogen krijgt. "Moreel verwerpelijk", vindt Post een dergelijk beleid.

Herland-directeur Banens: "Daar klopt niets van. Wij hebben Interplus ervan op de hoogte gesteld dat het wagenpark niet florissant was. De aanbieding die nu is opgesteld geldt voor meer collectiviteiten, niet alleen de personeelsvereniging van de UM. Bovendien, Post doet toch precies hetzelfde? Die komt toch ook met een zelfde premie als die waar de AMEV van zei dat die niet meer kon? Die paar brokkenmakers eruit, daar gaat het niet om, zo werkt dat niet. Straks heb je weer nieuwe."

Dat de verhoudingen tussen beide kantoren die op de UM-markt werven, nogal verziekt zijn, blijkt uit de 'achtergrondinformatie' die beide partijen gratis bijleveren. Zo geeft Herland-directeur Banens een uitvoerig exposé over de volgens hem bewezen onbetrouwbaarheid van Post. En over de bedrijfseconomische situatie bij Van Hemmen Lippmann. Post, hiermee geconfronteerd, laat weten dat hij wel vaker hoort dat Herland dit soort uitlatingen tegenover derden doet. "Er zit kennelijk veel wrok aan die kant. Ik snap anders ook niet waarom dat nodig is. Ze zijn bij VHL/Ozek weggegaan en hebben heel veel relaties meegenomen. Zwaar voor betaald, zeggen ze? Niet in eerste instantie. Pas toen wij er een rechtszaak van maakten waren ze uiteindelijk, in de rechtszaal, bereid tot een schikking."

Wammes Bos

Gedeukte auto's, gedeukte reputaties? De collectieve autoverzekering van het UM-personeel wekt beroering (foto Franco Gori)

**“Vroeger of later
moet je je kinderen
durven loslaten.”**

E. Nijpels, pagina Binnenland.

Foto: Lex van Rossum, Muziekpagina.

Voor wie eens kennis wil maken met NRC Handelsblad of voor wie zich geen abonnement wil of kan permitteren, is het Studentenbonnenboekje van NRC Handelsblad een uitkomst. Het boekje bevat 25 bonnen voor f 25,- die het hele jaar lang kunnen worden verzilverd bij elk verkooppunt in Nederland.

Voor één gulden de vrijdagkrant bijvoorbeeld met de bijlage Boeken en het toonaangevende Cultureel Supplement. Of de zaterdagkrant met de bijlage Wetenschap & Onderwijs en het Zaterdags bijvoegsel Z. Of de maandagkrant met de bijlage Sport.

Naast inspirerende bijlagen biedt NRC Handelsblad elke dag weer een objectieve kijk op het binnen- en buitenlands nieuws en de achterliggende feiten. Geïnteresseerd in 25 x NRC Handelsblad voor een studentvriendelijke prijs? Stuur dan de bon op.

Voor het Studentenbonnenboekje macht ik NRC Handelsblad om éénmalig f 25,- van mijn rekening af te schrijven en krijg het boekje met 25 bonnen thuisgestuurd.

Naam: _____ m/v

Straat: _____

Postcode/Plaats: _____

Bank-/gironummer: _____

Handtekening: _____ 5027

Opleidingsinstituut/universiteit: _____

Studierichting: _____

Collegekaartnummer: _____

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: NRC Handelsblad, Antwoordnummer 92300, 3009 XD Rotterdam.

NRC Handelsblad conformiert zich aan de regels m.b.t. de Wet Persoonsregistratie van de Registratiekamer.

NRC HANDELSBLAD
Voor wie bereid is na te denken.

SQUASH CENTRUM

Brusselsestraat 74a
6211 PG Maastricht
Tel. (043) 3216387

Erik ud Pluijm

Elke student of scholier
krijgt een geweldige korting

Door inlevering van je collegekaart
of OV-kaart, kun je voor de
volgende prijzen **SQUASHEN**:

- vóór 18.00 uur: f 5,- p.p.
- ná 18.00 uur: f7,50 p.p.

Deze prijzen zijn incl. raketuur

SQUASH

de sport voor jón

Bel voor het boeken van een squashbaan: **3216387**

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 388 3015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 367 1211

"Een boekwerk, zo fraai uitgegeven dat je de neiging krijgt eerst je handen te wassen, alvorens het open te slaan." (Observant nr. 21, 1997)

Boekverzorging en druk: **datawyse**
boekproducties
boek- en grafische producties
uitgeverij Universitaire Pers Maastricht

becanusstraat 13 b7 • 6216 bx maastricht
telefoon 043-3473460 • telefax 043-3472274 • e-mail: datawyse@pi.net

BODYCARE Zonnestudio

- bruinen al vanaf f8,00
- JK Ergoline snelbruiners nr. 1 in de wereld
- GRATIS en VOLDOENDE parkeergelegenheid

OPENINGSTIJDEN:

Ma. t/m vrij. van 9.00-21.00 u.
Zaterdag van 9.00-17.00 u.

KONINGSPLEIN 52 (bij ANWB) Maastricht
Tel. 043-3625874

Als je studie een beetje tegenzit of het is toch niet wat je ervan verwachtte ...

kies dan voor één jaar Schoevers

Momenteel volg je een studie aan de universiteit of het hoger beroepsonderwijs. Wellicht zijn je verwachtingen tot nu toe (nog) niet uitgekomen of zijn je studieperspectieven op korte termijn niet zo positief als je had gehoopt.

Kies dan komend studiejaar voor een intensieve, eenjarige beroepsopleiding bij Schoevers. Je zorgt er dan in ieder geval voor dat het bedrijfsleven jou ziet staan. Als je één of twee jaar universiteit of hbo achter de rug hebt, kun je kiezen uit verschillende richtingen:

marketing • management • communicatie/PR
toerisme • office management/secretarieel.

Afhankelijk van je eigen voorkeur is het mogelijk om op verschillende studieniveaus in te stromen. Tijdens je opleiding behoud je bij ons het recht op studiefinanciering en je OV-kaart.

Twijfel dus niet langer en vraag vandaag nog de gratis studiegids aan. Of beter: maak een afspraak voor een persoonlijk studieadvies: (040) 2 44 28 32.

Persoonlijk kennismaken kan ook tijdens de open dag op zaterdag 22 maart. Je bent tussen 10.00 en 14.00 uur van harte welkom aan de Stationsstraat 17 in Maastricht.

☐ Ik ben geïnteresseerd in een opleiding bij Schoevers. Neem contact met mij op voor het maken van een afspraak voor een persoonlijk studieadvies.	☐ Ik ontvang graag informatie over:
	☐ marketing
	☐ management
	☐ communicatie/PR
	☐ toerisme
	☐ office management/secretarieel

Naam: _____
Voorletters: _____
Roepnaam: _____
Adres: _____
Postcode: _____
Woonplaats: _____
Huidige studie: _____
Telefoon: _____

Deze bon kun je in een ongefrankeerde envelop sturen naar:
Schoevers Opleidingen, Antwoordnummer 10574, 5611 EB Eindhoven.

Schoevers om een lang verhaal kort te maken

Altijd
maar
afhankelijk.

GIRO
324

'Je staat er mee op en je gaat er mee naar bed. Al sinds m'n pubertijd. Reuma bepaalt je leven. Het maakt je vaak afhankelijk, ook al vecht je daar tegen. Gelukkig kan ik met m'n aangepaste auto naar het reumavakantiecentrum. Dat zou niet bestaan zonder het Reumafonds. Dankzij uw steun zorgen zij ook voor onderzoek, voorlichting en individuele hulp. Doet u ook nu weer mee? Namens 400.000 reumapatiënten, hartelijk dank!'

Nationaal Reumafonds

Statenlaan 128, 2582 GW Den Haag. Telefoon (070) 350 32 31.
Fax (070) 354 95 19. Bank 70 70 70 848.

"Alles gutes?" vraagt presentatrice Amanda Sauerkraut op willekeurige momenten aan het publiek van het Open Podium.

"Ja, richtig, toll!" klinkt het vrijdagavond bij aanvang fier uit de overvolle zaal van het Kumulus. Zo tegen twaalfen klinkt het semi-spontane antwoord al heel wat minder enthousiast. "Jullie sind wirklich müde, nah?" Ja, de studenten zijn moegeklapt en uitgeleind. Tien acts op één avond is echt te veel van het goede.

Het Open Podium lijkt zo langzamerhand ten prooi te vallen aan zijn eigen succes. De bonte-avond-formule, waarbij iedereen die zich aanmeldt om zijn kunstje te doen dat ook mag, werkt niet meer. Er is simpelweg te veel belangstelling. Zelfs een Amsterdamse en een Nijmeegse student waren naar Maastricht afgereisd om op dit populaire podium te staan. Ook bij het publiek is de animo groot; twintig studenten wachten tevergeefs op een toegangskaartje.

De gelukkigen die wel tot de tribune zijn doorgedrongen, zien alleen muzikanten aan zich voorbijtrekken. Cabaret voert de boventoon. Maar er is ook softsoul, klarinet, Hebreeuwse volksliedjes en grunge. Geen student waagt zich aan toneel of dans. Zanger Ivar probeert het nog met een gedicht, maar blijft steken op Sinterklaasniveau. De huppelpasjes en interviews van travestiet Sauerkraut (Tim Gladdines) vormen een aangename onderbreking van de muzikale stoet. De op het podium rondsluipende Observant-fotograaf, die verstoppertje speelt tussen de coulissen, vervult een niet onverdienstelijke bijrol. In de pauze krijgt een andere collega veelvuldig lof toegezwaaid. Ariane Hendriks maakt indruk met haar hoog gezongen Franse en Hebreeuwse

"Ja, richtig toll!"
(foto Franco Gori)

liedjes. Nou niet het type muziek dat een student in het cd-rekje heeft staan. Maar Arianes akelig zuivere stem dwingt tot luisteren.

Toonvast zijn de zangers van het Tafelstraat 13-koor daarentegen allerminst. Deze verzameling kneusjes wordt gelukkig goed opgevangen door een meedeinend publiek dat zelfs de aanstekers te voorschijn haalt. Dirigente Margreet Pols-type strenge schooljuf- krijgt zelfs het publiek zover dat het meezingt met een liedje over Bach. Een Afrikaans strijdlid is de uitsmijter. Ritmisch klappend en gil-

letjes slakend laat het publiek zich meevoeren.

Dat dit een van de zwakkere optredens was, zegt genoeg over de kwaliteit van het gebodene. Niet de kwaliteit maar de kwantiteit is het probleem. De aandacht van de kijkers verslapt. Vooral de laatste kandidaten worstelen met een murw-gamuseerd publiek.

Hekkenluiter Martin Meulmeester wordt daar niet somberder van. Dat is ie namelijk al. Op sokken, het hoofd gebogen, z'n gitaar onder de arm loopt hij naar de stoel op het podium. Presentatrice Sauer-

kraut onderwerpt hem nog even aan een diepte-interview: "Woher kommt de blues?" De boerse jongen kijkt op, tikt met zijn vuist op zijn borstkas. Een man van weinig woorden, die de blues op een new-wave manier speelt. Zijn neus legt hij bijna op de hals van de gitaar. Even kijkt hij op en zegt: "Dit is mijn laatste nummer, dan zijn jullie verlost."

Tineke Oosterloo

Nieuwe manier van blowen

"Je moet je grenzen kennen als je drugs gebruikt"

Voor de lamellen hangt in knalgroene en -roze neonletters de naam 'Heaven'. Zoiets doet niet vermoeden dat erachter een mogelijk ingrijpende verbetering op medisch terrein gepresenteerd wordt. Toch zou de nieuwe variant op de klassieke waterpijp, volgens de makers, een hoop lichamelijk leed kunnen verhelpen.

te bestellen is. Het vernieuwende van de methode bestaat eruit dat de wiet of hasj niet meer verbrand, maar verdampt wordt. Net zoals bij een waterpijp wordt de wiet in een houdertje gedaan, dat in verbinding staat met een fles vol water. In plaats van de vlam in de wiet te steken, wordt er een verfstripper op gericht, een apparaat dat oorspronkelijk bedoeld was om verf door middel van verhitting van muren te verwijderen. Het heeft nog het meest weg van een monsterachtig pistool. De verfstrippers van 'uitvinder' Scholten zijn aangepast om de wiet bij een temperatuur van ongeveer tweehonderd graden

celsius kunnen verdampen. De gebruiker zuigt dan via een andere pijp de thc-bevattende damp uit de fles.

Het idee voor deze manier van blowen bestond al een tijdje toen Evert Scholten, van oorsprong informatiebeheerder en ervaren blower, er tegen aan liep. Hij verbeterde de pijp van de eerste uitvinder en onderzocht de mogelijkheden voor medische toepassingen van het apparaat. Vervolgens begon Scholten samen met zijn vrouw aan de marketing en verkoop van de pijp. Het is een groot succes, ook de export naar onder andere Duitsland loopt gesmeerd.

"Ik verdien er niets aan. Ik heb mijn baan

De nieuwe pijp heeft een prettig high-effect, zonder het verlamme stoned-gevoel van een ordinaire joint
(foto Nelis Tutkey)

nog steeds. Het is meer een soort idealisme. Ik heb mensen op zien knappen omdat ze de verdamer gebruikten en ik ben blij dat ik ze dat kan geven", vertelt Scholten met glimmende ogen van trots en waarschijnlijk ook van het effect van zijn pijp. De verdamer zou carapatienten kunnen helpen, omdat de thc-damp de longen openzet. Ook zou het voor bijvoorbeeld kankerpatienten een goede pijnstiller kunnen zijn. Bij verdampen komt er geen teer vrij en er hoeft geen tabak gebruikt te worden.

Dat je high wordt van thc, moet volgens de promotor van de pijp gezien worden als plezierig bijverschijnsel. High zijn werkt inspirerend en je gaat ervan nadenken. "Maar dat kan de regering natuurlijk niet hebben, mensen die nadenken", beweert de verstokte blower. Kans op een psychose door blowen? "Als je psychoot bent, ja dan word je psychotisch van blowen. Maar dan ken ik ook mensen die er homofiel van zijn geworden." Scholten ontkent niet dat potentiële gebruikers gewaarschuwd moeten worden voor het effect van thc op de geest. Zijn vrouw Annelies is wat voorzigtiger. "Je moet je grenzen kennen als je drugs gebruikt."

Ondertussen komt een andere bebaarde man onder veel "bedankt"-geroep de hand van Scholten schudden. De tevreden klant vindt dat de verdamer zeker een verbetering is op wietgebruik in combinatie met tabak. Ik moet beamen dat de nieuwe pijp een prettig high-effect heeft, zonder het verlamme stoned-gevoel van een ordinaire joint.

Lotte Asveld

De verdamer is te koop a f 376,-, bij V.o.f. de Verdamer, tel:072-5725786

Taak: Ali & Mehmet

Vier uur lang deel ik een coupé met twee lichtbruine mannen. De oudere met een volle snor, de jongere met een poging daartoe. Hun bagage bestaat uit tassen die gemaakt zijn van oude graanbalen. Het zijn zachtvaardige mannen, volle donkere wimpers. Vier uur lang spreken ze met elkaar in een taal waar ik niets van bak. In de verste verte niet. De oudere bouwt zorgvuldig, en met kleine handgebaren, in een fraaie monoloog zijn argumentatie op. De jongere moedigt hem aan middels het slaken van 'Ah', 'Oh', 'Hm' en 'Orngb'. Als de vereiste minuten om zijn vat de jongere samen, verteert de nieuwe inzichten, en snijdt een volgende kwestie aan. De rustige, zelfs bedaarde, conversatie stimuleert de fantasie. Dit is geen ordinaire kleinspraak (koetjes, kalfjes) of echt-mannen-stoere-binken-grootspraak (auto's, voetbal, lekkere wijven). Dit is anders. Ik heb volstrékt geen indicatie welke onbekende verten het gesprek exploreerde, maar dit is anders. Ali en Mehmet wachten. Ze zitten in de verveloze keuken van de boerderij waar hun vader ooit trots op was. Het is koud, bitter koud, zoals bijna altijd, lijkt het wel, in Zuid-Ossetië. De broers zitten dicht op het fornuis. Het email is gebarsten, zoals zoveel in hun leven. Gisteren heeft Ali het grootste deel van de dag gelopen voor hout. Op de terugweg bezweek hij de ezel onder de last. Niet vanwege de last, maar vanwege haar vellen over beenderen. Ali bond enkele stronken op zijn rug om de ezel niet stram te laten sterven in een besneeuwde greppel. Ze wachten op bericht. Nadat moeder stierf is pa vertrokken naar betere oorden. Een vertrek met tranen in de ogen en beloften voor een betere toekomst. Pas als het hem goed ging zou hij de zonen schrijven. De man die de brief bracht, een man die hun vader kennelijk vertrouwde, konden ze niet meer bieden dan koolsoep. Op zijn advies liften ze door onbekende republieken, would-be autonome gebieden, vorstendommen van Kalashnikov-warlords, steden in de greep van Russische mafiosi. Het wonderbaarlijke was dat zij, anders dan verwacht, niet alleen onderweg waren. Onder bruggen en op perrons, in wrakke schuren achter petroleumstations werden de geruchten en suggesties uitgewisseld. De grens tussen Roemenië en Hongarije leek de zwaarste. Vanaf Wenen namen ze de trein naar Keulen, waarvandaan vader zijn brief had meegegeven.

"Dus, Mehmet. Luister goed. Het geld ligt op straat. Maar de rijkdom niet. Kijk naar buiten, Mehmet, kijk naar buiten!"

"Ik kijk, Ali."

"Ze denken dat wij dom zijn. Omdat de ezel onze rijkdom is, en niet de spullen van Sony en Nike die daarbuiten op die grote borden staan gepresenteerd. Ik spreek hun taal niet, maar versta hun symbolen, Mehmet. Luister goed. Rijkdom zit in je hoofd en leden, niet in je zak. Het is geen Sony waarvoor vader vertrok."

"Ja Ali. De mensen lijken warm en gelukkig. Kijk naar buiten, Ali. Warm en gelukkig."

"Kijk goed, broertje. Zie je die ketting van auto's op die weg daar? In elke auto één man. Is dat geluk?"

"Nee Ali."

"..."

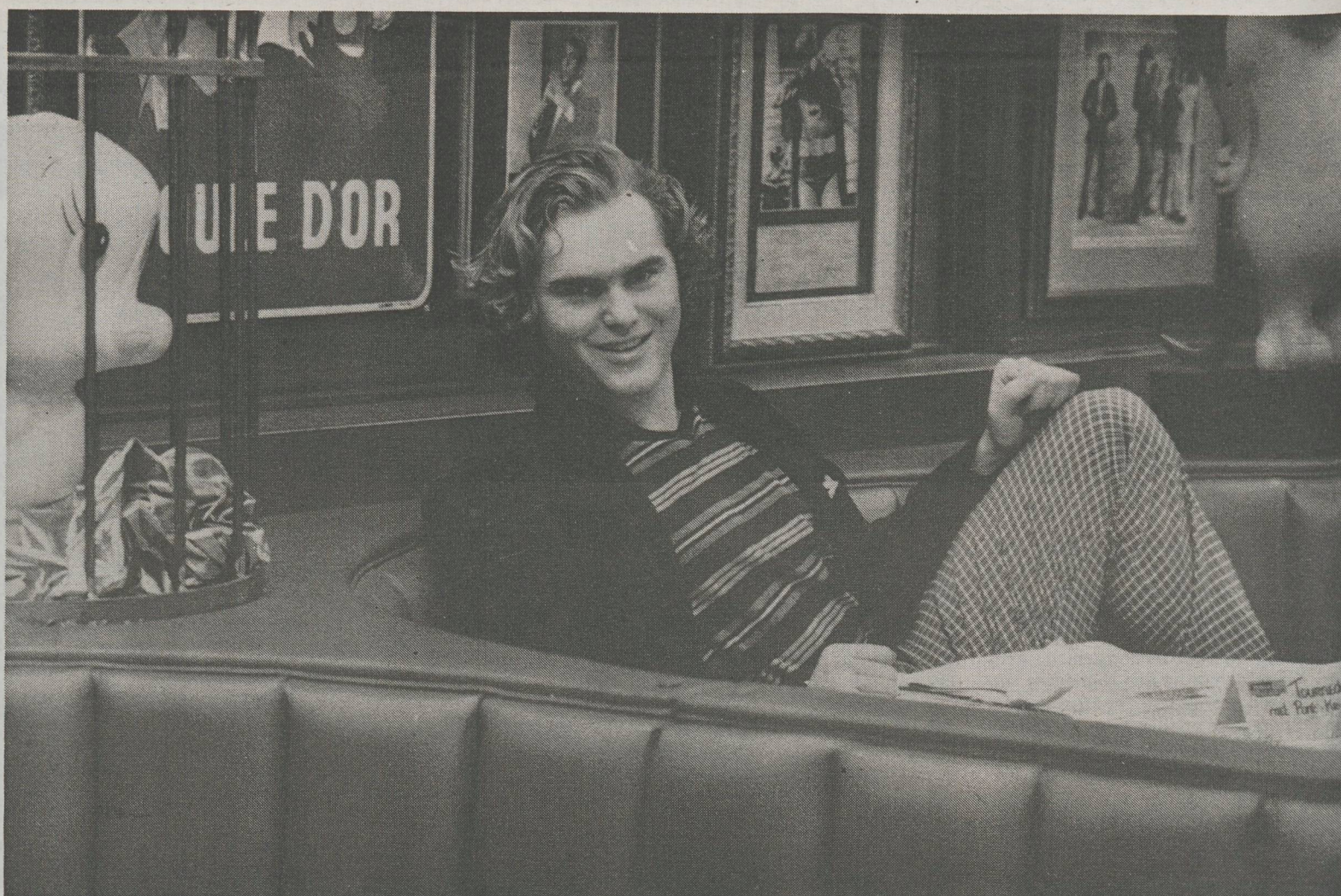
"Ali?"

"Ja."

"Ik weet niet of ik de verleidingen zal kunnen weerstaan. Alleen al op de stations lijkt meer te koop dan ik ooit gedroomd heb. Je hebt makkelijk spreken over rijkdom en geluk..."

Het kleine gebaar van Ali is magisch. Er spreekt tegelijk berusting, hoop en kracht uit. Die jongens reddten het wel.

Eva

Popster Raff Vertrugno
(foto Franco Gori)

Belgische Marco Borsato studeert rechten

Hij heeft wel iets van James Dean, deze 23-jarige nieuwe Belgische ster. SEXY is hij zeker, zoals hij de lezer van zijn fanblad vanaf de voorpagina aanstaart, van onder een zorgvuldig slordige, blonde kuif. Jammer voor de fans dat het blad niet in kleur is. Nu kunnen ze niet zien dat die prachtige ogen ook nog GROEN zijn.

RAFF VETRUGNO heet de nieuwe Marco Borsato. Hij zingt in het Italiaans, zoals ook zijn collega uit Schagen diens carrière begon. Binnen een jaar bracht hij vier singles uit, die in Maasmechelen en omstreken vele jongedamesknieën deden trillen. In een exclusief interview met Observant omschrijft hij zijn stijl als "soft-pop, Italiaanse romantische rock". Overal trad hij op: van de Maaslandse 'Last Night of the Proms' tot de braderie van Hoevezavel. Hij werd zelfs genomineerd als beste nieuwkomer bij Radio Donna, de Belgische populaire muziek-zender. Dat hij nu al acht maanden geen nieuwe single heeft uitgebracht, komt zeker niet door gebrek aan in-

BERICHT UIT MAASTRICHT

spiratie. Hij heeft een contract met Polygram en is bezig materiaal voor een cd te verzamelen. "Een volledig nieuw geluid, want we gaan met live muziek werken. John Ewbank, de producer van MARCO BORSATO, gaat de muziek samenstellen. Grote Italiaanse hits in een nieuw jasje." Dat betekent urenlang luisteren. "Ik heb nu zeven uur samengebracht, een eerste selectie van dertig liedjes. Daar moeten we nu nog twaalf uit halen."

Trots laat hij zijn plakboeken zien: foto's van zijn fans, familie en producer. "John Terra deed de ontdekking van de eeuw", staat boven een foto waarop Raff door een dik, donker mannetje wordt omarmd. Zelf houdt de charmante zanger veelal meisjes vast, jonge en oude, dikke en dunne, mooie en lelijke, het schijnt hem niet uit te maken. Pagina's vol. "En dit is mijn hondje, Pasja." Dezelfde grijns, dezelfde arm er omheen. Zijn stylist mag ook met hem op de foto, een bebrilde man, die voor het uiterlijk van de cd-hoezen zorgt. Voor zijn eigen uiterlijk zorgt Raff zelf wel. Als hij optreedt, draagt hij vaak een zwart pak met een dito T-shirt, of een wit overhemd met een open kraag. Zijn blonde krullen laat hij momenteel groeien. "Ik wil één keer lang haar dragen, voor ik vijfentwintig ben. Daarna ben ik te oud." Hij is teveel aangekomen, de laatste tijd. Het is ook geen gezonde levensstijl, waar je als popster toe gedwongen bent. "Laat optreden, en voor een optreden eet ik niets. Maar daarna! Douchen, omkleden en dan feesten. Met veel shoarma en frieten met goulash. Niet goed voor het gewicht." Geen drank; Raff drinkt het allerliefst melk met menthe.

Zijn muzikale aanleg heeft hij van geen vreemde: zijn Italiaanse vader zong vroeger ook. "Vroeger speelde ik in de kelder op de gitaar van mijn pap. Ik heb er wel een paar kapot gemaakt", grijnst hij. Nu is pap zijn grootste vriend, fan en raadgever. Hij gaat altijd mee als zoonlief optreedt. En als Raff zenuwachtig is vóór hij het podium beklimt, moet pap het ontgelden. "Dan ga ik mijn vader gek maken."

Vader Vetrugno is nu touroperator en zoonlief volgde hem ook daarin. Hard werken, dat is Raff van jongsaf gewend, want voor een reisbegeleider is het geen vakantie. Hij doet voornamelijk bejaardenreizen: "Daar moet je mee beginnen, hè, met de derde jeugd. Als ge die kunt content stellen, dan kunt ge alles aan." Maar ook voor een skivakantie kun je bij de firma Vetrugno terecht. Zelf skiet Vetrugno-junior ook, maar voetbal is zijn favoriete sport. "Ik was bijna voetballer geworden. M'n mam was turnjuffrouw dus deed ik veel aan sport."

Een getalenteerde jongeman, want Raff spreekt maar liefst zes talen. Het Italiaans is hem met de paplepel ingegoten: zijn grootouders van vaders kant wonen ook in België. "Ze kwamen in de mijn werken. En zo zijn wij vooruitgekomen." Nu werkt hij hard aan zijn zangcarrière, en daar hoort zangles bij. Peter de Smet is zijn leraar, een man die vele nationale beroemdheden onder zijn hoede heeft.

Na twee Nederlandse singles heeft Raff besloten nooit meer in die taal te

zingen. "Als ge zanger bent dan moet je zelf je grens weten. Je moet je gevoel in het nummer uitdrukken. Ik kan in de Nederlandse taal heel moeilijk mijn gevoel uiten. Italiaans is open, de woorden eindigen op a, o, i. Het is veel expressiever dan het Nederlands."

Onder alle succes is Raff gewoon Raff gebleven, of Raffke, voor zijn fans. "Ach, dat ge kunt zingen maakt je nog niet tot een speciaal mens." In België heeft hij last van zijn roem, vertelt hij, maar hier, in Maastricht, vond hij zichzelf terug. Naast al zijn drukke bezigheden studeert hij sinds vorig jaar rechten, aan de Universiteit Maastricht. "Hier herkent men mij nog niet." Zijn medestudenten weten van niets. "Een avond voor het examen had ik een optreden voor de tv. Eén meisje had het gezien. Ze was heel enthousiast." Als hij niet bij de colleges kan zijn vanwege optredens, meldt hij dat altijd netjes. "Ik kan toch moeilijk iedere keer zeggen dat ik ziek ben." Waarom rechten? "Mijn mam heeft vroeger twee jaar rechten gedaan", verklaart hij. "Het interesseert me wel. Ge leert er altijd iets bij. En het is maar acht uurtjes." Per week wel te verstaan. Erg zwaar tilt hij er ook weer niet aan, de jongeman die zichzelf als LEVENSGENIETER omschrijft: "Het is meer een hobby. Ik heb mijn diploma's BBD en MBD." Business-diploma's, gehaald in Antwerpen. "Advocaten zijn duur, hè", voegt hij er na enig nadenken aan toe. "Als ge het zelf kunt, is het altijd beter. Ik denk dat het een goede basis is in het leven."

Met zijn collega's kan onze jonge ster goed opschieten: "MARCO BAKKER is een heel leuke man. Ik had wat gezongen en na afloop kwam hij naar me toe om te zeggen dat het leuk was. Dat had ik niet verwacht." Toch is de SHOWBIZZ geen gemakkelijke wereld, heeft Raff al ondervonden. "Het is een beperkte kring, met maar weinig mensen die het halen. De Vlaamstalige markt is klein, een paar honderdduizend mensen. Ik ben begonnen met Italiaanse liedjes, dus ik had de Franstalige markt erbij. Iedereen was vriendelijk voor me. Maar toen ik Nederlands begon te zingen, zagen ze me niet meer als collega, maar als concurrent. Dat is spijtig." Met Polygram hoopt hij nu ook de Italiaanse, Nederlandse, Franse en Duitse markt erbij te pikken.

Het gaat natuurlijk niet altijd even goed. "Ik heb ook momenten dat ik bijna huilend van het podium afstap. Meestal is dat als je bij gelegenheden optreedt, waarbij mensen niet voor jou komen, maar voor iets anders. Maar over het algemeen is het tof."

Op het ogenblik treedt hij gemiddeld drie keer per week op. Hij verdient twintigduizend Belgische francs per optreden, dat is ongeveer duizend gulden. Daar houdt hij zelf misschien twee of driehonderd francs van over. "En ik moet mijn auto er nog van afbetalen." Zijn auto, een zilvergrijze sportwagen met RAF op de nummerplaat, is zijn grote liefde. "Ik zag hem in de laatste James Bond en ben er meteen verliefd op geworden. Duur? Ach, als ik een gewone had gekozen met vier plaatsen, was ik evenveel geld kwijt geweest." De nummerplaat was een cadeau van opa Vetrugno. Voor zijn Masters-diploma. Hij wil niet dat het merk wordt genoemd. "Het is niet om te bluffen. Geen dikke nek."

Raff gebruikt geen drugs, Ook geen sex overigens. "Zeker niet met fans." Hij is er niet voor in de stemming. "Ik heb net een relatie van vier jaar achter de rug. Ik heb geen tijd meer om daar in te investeren. Ik was een beetje te weinig thuis, denk ik." Dat klinkt wel stoer, maar zo gemakkelijk is het leven van een popster niet. Ondanks zijn jeugdige leeftijd heeft ook Raff Vetrugno al moeten ondervinden dat de SHOWBIZZ zware eisen stelt. "Het is heel moeilijk - ook voor je vriendin - de aandacht die je krijgt van andere meisjes. Een moeilijk beroep om een goede relatie te onderhouden." Hij begint liever niets met een fan. "Ik geef wel een kusje op de wang enzo. Dat hoort erbij. Maar eigenlijk wil ik het niet. Ach, soms is het ook wel fijn", geeft hij toe, "als het een mooi meisje is." Weer serieus: "Maar als je zanger bent is het wel moeilijk om de ware bedoeling van zo'n meisje te kennen." Gelukkig kan hij het allemaal wel aan. "Ik heb veel levenswijsheid meegekregen van mijn vader. Altijd goed geluisterd."

Agnes Sommer

Es
R
De j
regu
toel
avor
hebl
deel
dag
uits
voor
vers
vern
en g
rech
Tot
volti
kans
avor
gen.
het 1
bete
belai
mert
lijkh
uist
over
der
ene
een
voor
3
Vake
punt